

Стратегия на ЕАОС 2009–2013 г. Многогодишна работна програма

Дизайн на корицата: ЕАОС
Оформление: ЕАОС

Правна забележка

Съдържанието на настоящата публикация не отразява непременно официалното становище на Европейската комисия или на друга институция на Европейските общности. Нито Европейската агенция за околна среда, нито някое лице или компания действащи от името на Агенцията, носят отговорност за използването на съдържащата се в настоящия доклад информация.

Всички права запазени

© ЕАОС, Копенхаген, 2009 г.

Възпроизвеждането е разрешено при условие, че е упоменат източникът, освен ако не е посочено друго.

Информация за Европейския съюз е на разположение в интернет. Достъпът до нея се осъществява чрез сървъра „Еурога“ (www.euroga.eu).

Люксембург: Служба за официални публикации на Европейските общности, 2009 г.

ISBN 978-92-9213-027-5
DOI 10.2800/28521

Екологично производство

Настоящата публикация е отпечатана в съответствие с високи екологични стандарти.

Отпечатано от Schultz Grafisk

— Сертификат за управление на околната среда: ISO 14001
— IQNet — Международна мрежа за сертификация DS/EN ISO 14001:2004

— Сертификат за качество: ISO 9001: 2000
— Регистрация по EMAS. Лиценз номер DK — 000235
— Екоетикет от Nordic Swan, лиценз No 541 176

Хартия

RePrint — 90 gsm.

CyclusOffset — 250 gsm.

По отношение на качеството и двата вида хартия са рециклирани и са получили екоетикет Nordic Swan

Отпечатано в Дания

European Environment Agency
Kongens Nytorv 6
1050 Copenhagen K
Denmark
Тел.: +45 33 36 71 00
Факс: +45 33 36 71 99
Интернет страница: eea.europa.eu
За въпроси: eea.europa.eu/enquiries

Стратегия на ЕАОС 2009–2013 г. Многогодишна работна програма

ЕАОС накратко

Европейската агенция за околна среда (ЕАОС) е европейският публичен орган, посветен на осигуряването на обективна, надеждна и сравнима информация за околната среда. Целта на ЕАОС е да гарантира, че вземащите решения и широката общественост са информирани за състоянието и перспективите на околната среда. ЕАОС също така предоставя необходимите независими научни знания и техническа подкрепа, за да позволи на Общността и държавите-членки да прилагат подходящи мерки за опазване и подобряване на околната среда, както е заложено в Договора и последващите програми за действие на Общността в областта на околната среда и устойчивото развитие. ЕАОС работи в партньорство с правителствени ведомства и агенции, международни конвенции и органите на ООН, научната общност, частния сектор и гражданското общество.

ЕАОС извършва широк кръг от интегрирани екологични и тематични оценки. Те включват доклад за състоянието и перспективите пред околната среда на всеки пет години, тематични и браншови оценки, анализи на ефективността на политическите мерки, проучвания за бъдещи периоди и последиците от

глобализацията за околната среда и ресурсите в Европа. ЕАОС е важен източник и хранилище на данни и показатели, свързани с околната среда, както и основен доставчик на знания и информационни услуги за околната среда.

Европейската агенция за околна среда (ЕАОС) и Европейската мрежа за информация и наблюдение на околната среда (ЕМИНОС) са създадени с Регулация (ЕИО) 1210/90 от 7 май 1990 г. (изменен с Регулация (ЕО) 933/1999 от 29 април 1999 г. и Регулация (ЕО) 1641/2003 на Европейския Парламент и Съвет от 22 юли 2003 г.). Решението за установяването на Агенцията в Копенхаген е взето през 1993 г. и ЕАОС започва да функционира през 1994 г. Регулацията за учредяването ѝ очертава редица задачи (член 2) и приоритетни области (член 3) за ЕАОС, като те се изпълняват чрез многогодишни и годишни работни програми.

Стратегията на ЕАОС за 2009–2013 г. е четвъртата многогодишна работна програма на Агенцията, приета от управителния съвет на ЕАОС с писмена процедура след неговото 52 заседание на 26 ноември 2008 г.

Нашата визия

A stylized world map in shades of blue and white, centered on the Atlantic Ocean, serving as a background for the vision statement.

Да бъдем признати за водещия в света орган по осигуряване на навременни, актуални и достъпни европейски данни за околната среда, информация, знания и оценки.

От председателя на управителния съвет на ЕАОС

Д-р Karsten Sach

От името на съвета бих искал да благодаря на предшественика си Lars-Erik Liljelund за неговата всеотдаденост и ефективно ръководство на управителния съвет. През последните няколко години въпросите на политиката в областта на околната среда отново излязоха на преден план в политическия дневен ред, което е трайно доказателство за резултатите от работата на ЕАОС и за това, че в момента приносът ѝ е по-значим от всякога.

ЕАОС има добри позиции, за да доразвие ролята си на източник на независима и сигурна информация за околната среда. Освен това във връзка със следващите пет години бих искал да подчертая някои от стратегическите въпроси за ЕАОС.

Настоящата нова стратегия ще продължи да подпомага целите на програмите за действие на ЕС в областта на околната среда. По този начин работата на ЕАОС ще продължи да бъде съсредоточена върху изменението на климата, природата и биологичното разнообразие, околната среда и здравето, както и върху природните ресурси и отпадъците. Новата стратегия също така ще подпомогне напредъка на Разпределената информационна система за околната среда (SEIS).

Интегрираните оценки на околната среда и изпреварващото ново мислене, по-специално по отношение на услугите на екосистемите, екоефективността и нововъзникващите технологии и иновации, ще играят ключова роля в оформянето на европейските политики за околната среда. Добре изготвените политики в областта на околната среда са необходими и имат положително влияние върху обществото и икономиката ни.

ЕАОС ще продължи да работи в тясно сътрудничество със съседните държави, по-конкретно с региона на Западните Балкани. Най-важно, нашето ранно и тясно сътрудничество не само подобрява качеството и отразяването на информацията за околната среда, но и се превръща във фактор за стабилизирането на околната среда в тези страни.

В по-глобален контекст — докладът на ЕАОС „Околната среда в Европа — четвърта оценка“, публикуван през 2007 г. и известен като доклада от Белград, осигури приложима за политиката, актуална и надеждна информация за взаимодействията между околната среда и обществото на паневропейско равнище, в сътрудничество с 56 страни. Докладът също илюстрира, че за успешното прилагане на политиките в областта на околната среда, трябва да ангажираме всички участници на глобално и регионално ниво..

Обществеността, създателите на политики, научната общност и политиците използват резултатите от работата на Агенцията, и тази тенденция ще нараства; изменението на климата, загубата на биологично разнообразие, качеството на водата и въздуха са все въпроси, които предизвикват разгорещени дебати.

Смятам, че тази тенденция ще продължи само, ако в основата стои прогресивна ЕАОС и през следващите 5 години предоставя иновативна информация, която е навременна, приложима и ясна.

От председателя на Научния комитет на ЕАОС

Проф. László Somlyódy

От основаването ѝ, работата на Европейската агенция за околна среда се подпомага от независим Научен комитет, състоящ се от изявени учени от областта на околната среда, които заедно обхващат широка област от екологични теми и осигуряват научната основа на продуктите на агенцията. Агенцията работи по широкообхватна екологична програма и следи отблизо нововъзникващите тенденции. Тя също играе ключова роля в осигуряването на подходяща връзка между дискусиите, които се провеждат в научните и политическите кръгове.

Научният комитет приветства новата Многогодишна работна програма на ЕАОС за периода 2009–2013 г. като комплексен и добре балансиран документ. Тя обхваща не само природните, физически, биологически и химически области, но също така взема предвид значимостта на политическите последици, икономическите стимули и социологическите ограничения. Интердисциплинарният подход е централен за програмата чрез редица пресечни теми и интегрирани оценки на околната среда, които агенцията ще изготви.

Петгодишните доклади за състоянието на околната среда и паневропейските оценки, изготвени от Агенцията, са допринесли за оформянето на приоритетите на рамковите програми за научни изследвания. В това отношение виждам ролята на Научния комитет като по-активен участник в подпомагане на оформянето на научноизследователската програма в сферите, за които отговаря, както и научноизследователската програма в областта на нововъзникващите технологии като например био- и нанотехнологиите.

Чрез формулирането на по-холистичен подход към екологичните, икономически, социални и технологични въпроси, Научният комитет ще допринесе за изграждането на връзки и поддържането на по-тесен диалог не само с академичните среди и научноизследователските партньори, но и също така с неправителствените организации, промишлеността и гражданите.

Контекстът, в който работи ЕАОС, се развива бързо. Поради това е важно да се използват възможностите, предлагани от новите развития, като например глобалния мониторинг на околната среда и сигурността (GMES) и други широкомащабни инициативи за наблюдение. Вероятно те ще променят дълбоко начина на предоставяне на данни, информация и показатели.

За периода 2009–2013 г. е от особено значение Агенцията, със съдействието на членовете на Научния комитет, да продължи да изследва нововъзникващите въпроси за планирането на бъдещите научни изследвания и да идентифицира научните пропуски и перспективи за научни изследвания в областта на околната среда на европейско и национално равнище, което може да има последици за бъдещето на разнообразни екологични предизвикателства, пред които е изправена Европа днес.

Новоизбраният председател на Научния комитет на ЕАОС е д-р Detlef Sprinz.

От изпълнителния директор на ЕАОС

Проф. Jacqueline McGlade

Настоящата стратегия на ЕАОС очертава плановете ни за следващите пет години. Тя е изготвена въз основа на днешната и утрешната необходимост от информация с общ акцент върху доста по-широката употреба на събираната информация за околната среда. Рационализираме дейностите си, като създаваме нови начини на работа и разработваме нови методи за включване на екологичното мислене в ежедневно формулиране на икономическата и социалната политика.

Нови начини за интерпретиране на информацията за околната среда

Голяма част от природата представлява обществено благо, което всички ние притежаваме, но не всички се грижим за него. За да може да оценим природните блага, ще трябва да открием начини да заплатим подходящата цена за тяхното опазване и съхранение. В ЕАОС ще изградим еквивалент на официална статистика за екологични услуги и природни богатства, на които ще бъде отредено място сред традиционните активи на икономиката ни. Междувременно ще потвърдим методологичната основа на международно споразумение за счетоводство на околната среда и ще извършим оценка на европейските екосистеми и услугите, които предлагат — Euresca 2012. В бъдеще ще можем да покажем как компаниите и правителствата могат да интегрират услугите на екосистемите, за да реструктурират глобалната икономика.

Нови начини за използване на информацията за околната среда

Хората имат нужда от актуална информация за околната среда. Например броят на засегнатите от излагане на високи нива на озон и прахови частици се увеличава с разрастването на градските области. Достъпът до данни за озона в почти реално време вече е възможен чрез Озон Феб-страницата на ЕАОС и е представена на лекари и болници, за да се осигури система за предупреждение на уязвими лица. В ЕАОС ще предоставяме онлайн данни за качеството на въздуха, посредством наземни станции за наблюдение и наблюдение на Земята от GMES програмата, с цел партньорите в сферата на здравеопазването да разберат повече за преобладаващите заболявания на дихателните пътища, свързани с околната среда.

Нови начини за идентифициране на нововъзникващи екологични проблеми

От изключително значение е да предвидим какъв вид информация ще бъде необходима в бъдеще на политиците, промишлеността и гражданите за вземане на решения. Чрез нашата наскоро издадена публикация „Сигнали“, ще представяме на вниманието на нашите читатели проблемите, които смятаме, че вероятно ще имат голямо значение за програмата през идната година. Типични примери за работата на ЕАОС, изпреварваща общественото търсене, са агрогоривата, енергийните субсидии, оценяването на услугите на екосистемите и електромагнитното излъчване. Работата ни се основава на принципа на предпазните мерки, оценка на тежестта на доказателствата, взимане на решения при различни степени на сигурност и използването на модели и сценарии за подпомагането на взимането на решения. През следващите пет години ще създадем прости системи за изчисления, които ще ни позволят да предвидим потенциалното въздействие върху околната среда на днешните и утрешни социално-икономически фактори.

Нови начини на работа

Тъй като все повече хора се убеждават в значимостта на околната среда за техния живот, стремително нараства търсенето на надеждна местна информация. Осигуряването на информация чрез мрежите на ЕАОС е уникален и положителен опит. Като използваме актуализирани технологии и софтуер,

можем да извличаме полза от научния напредък при мониторинга и наблюдението. Понастоящем, битува схващането, че наблюдателите от населението, особено тези които живеят в отдалечени региони, или са близо до околната среда чрез начина си на живот или професията си, имат доста да споделят. При работата в райони като Арктика често местните хора са тези, които забелязват промените по-бързо от която и да е добре проектирана програма за вземане на проби. Съчетаването на тези източници

на доказателства в рамките на формалния свят на оценки и анализ ще придобие голямо значение. ЕАОС разширява и изгражда своите мрежи и източници за наблюдение и събиране на знания чрез глобалната обсерватория на околната среда на населението. През следващите пет години ще разширим броя на приложенията чрез Разпределената информационна система за околната среда (SEIS), за да осигурим широк обхват на глобалните и местни услуги за мониторинг на околната среда.

Нашата цел

Днес повечето европейски граждани споделят мнението, че околната среда оказва значително въздействие върху качеството им на живот и глобалните тенденции играят значителна роля в това въздействие. Те биха искали да видят, че при вземане на решения в сферата на транспорта, енергетиката, жилищата, земеделието, риболова, храните и здравеопазването се отчита околната среда, както и икономическите и социални потребности. Компаниите също се стремят към повече иновации и екологична ефективност за постигане на по-високи екологични стандарти и за поддържане на конкурентоспособността им в икономиката.

През последните 30 години европейските граждани са свидетели на значителното намаляване на емисиите от замърсители на въздуха, като производството на химични вещества увреждащи озоновия слой, е спаднало с 95%; създаването на договор за намаляване на емисиите от парникови газове, новаторска схема за търговия с въглеродни емисии и пазари за компенсация, опазване на животните и растенията, подобряване на качеството на прясната вода и крайбрежните морета и всеобщ достъп до безопасна питейна вода. Много от тези подобрения са направени чрез прилагането на законодателството на Европейската общност в областта на околната среда.

Междувременно гражданите остават загрижени за изменението на климата, качеството на въздуха, който дишат, начините за третиране на отпадъците и въздействието на химичните вещества. Те имат много въпроси за това какво се случва с околната среда и как ще се отрази това изменение върху тях и бъдещите поколения.

Целта на ЕАОС е да предостави на лицата, които вземат решения на европейски ниво, както и на гражданите достъп до навременна и актуална информация и знания, за да осигури солидна основа за политиките в областта на околната среда, да помогне за намирането на отговори на въпросите им за околната среда в тяхното ежедневие и да осигури, че екологичното мислене и образование се интегрират в процесите на вземане на решения.

Целта ни е да постигнем това през следващите пет години:

- като продължим да подпомагаме прилагането на европейското законодателство в областта на околната среда чрез анализи и оценки на околната среда в Европа;
- като осигуряваме постоянен достъп до висококачествени данни, информация и услуги за околната среда;
- като изготвяме интегрирани оценки на околната среда и ранни проучвания за Европа, с увеличаващ се глобален контекст;
- като се справяме с критични екологични приоритети при появата им в политическия дневен ред;
- като подобряваме комуникацията и разпространението до лицата, които вземат решения, и до гражданите чрез мултимедийна, лесна за ползване и многоезична информация.

Стратегията ни за 2009–2013

През последните няколко години се наблюдава повишаване на осведомеността за промените в околната среда и на нуждата от спешни политически действия. Това на свой ред доведе до стремителен ръст на екологичните инициативи и институции. Стратегията ни цели да отговори на тези промени, като се фокусира върху консолидиране и подобряване на синхронизирането, пространствената разрешаваща способност и качеството на потоците от данни за околната среда, създаването на нови източници на данни при необходимост и стимулиране на засиленото интегриране на знания за връзките между екосистемите и основните социално-икономически области, както и подобряване на качеството и ефективността на образованието в областта на околната среда в Европа.

Стратегията на ЕАОС за 2009-2013 г. е четвъртата многогодишна работна програма. Тя се основава на успешното осъществяване на предишната стратегия за 2004-2008 г., която бе базирана на ключовите приоритети на Шестата програма за действие за околна среда и помогна на Агенцията да се наложи като ключов източник на данни, информация и знания за околната среда в Европа.

Оценката за ефективността на ЕАОС от 2008 г. гласи: „Агенцията е ... най-ефективният начин за предоставяне на продукти и услуги, необходими на заинтересованите страни. ... Трудно е да се предвиди ... как предоставянето на безпристрастна и надеждна информация може да бъде осигурено чрез който и да е от другите възможни механизми, които са на разположение на европейските организации“.

Оценката от 2008 г. също съдържа редица препоръки за определяне на приоритети и разпространение. В тази насока бяха предприети действия по дефиниране на бъдещи приоритети и вида на ресурсите на Агенцията.

Новата ни стратегия е изготвена върху три основни дейности:

- продължаване на подкрепата на информационните потребности, заложи в европейското и международното законодателство в областта на околната среда, и по-специално в Шестата програма за действие за околна среда;
- осигуряване на по-навременни оценки за това как и защо се променя околната среда и дали са били ефективни екологичните политики, включително Шестата програма за действие за околна среда, Стратегията на ЕС за устойчиво развитие и документите в свързаните с тях области;
- подобряване на координацията и разпространението на данни и познания за околната среда в Европа.

Настоящият стратегически документ описва дейностите на ЕАОС в четири области:

- Екологични теми
- Пресечни теми
- Интегрирана оценка на околната среда
- Информационни услуги и съобщения.

Други две стратегически области обхващат функциите, администрацията и управлението на ЕАОС.

Цели

Основната ни цел 2009–2013

Основната цел на ЕАОС ще бъде да изготви европейски, паневропейски и регионални интегрирани данни за околната среда и набор от показатели, оценки и тематични анализи с цел да се осигури солидна основа за решения за екологичните политики в ЕС и държавите-членки и за сътрудничество с кандидатките и потенциалните страни кандидатки и тези, включени в Европейската политика за съседство.

Ще продължим да работим интензивно с ЕМИНОС, със страните с които си сътрудним и голям брой партньорски институции, включително и Европейската комисия, правителствени ведомства и агенции, международни конвенции и органите на ООН, научните, техническите и научноизследователските общности, частния сектор и гражданското общество с цел да осигурим актуалност и качество на предоставяните от нас данни, анализи и информация.

Нашите стратегически цели са:

- да имаме ключова роля в разработването и реализирането на европейските политики в областта на околната среда и свързаните с тях области, по-конкретно програмата за действие на Европейската комисия в областта на околната среда;
- да наблюдаваме ефективността на екологичните политики на ЕС и държавите-членки на ЕАОС и на кандидатките и потенциалните страни кандидатки;
- да подпомагаме мониторинга на Стратегията на ЕС за устойчиво развитие (чрез съдействие във връзка с показателите за устойчиво развитие), като се съсредоточим върху основни въпроси, свързани с околната среда;
- да изготвяме интегрирани оценки и анализи на Шестата програма за действие за околната среда и Стратегията на ЕС за устойчиво развитие, екологични теми, бъдещи изследвания и ранни предупреждения, свързани с промени в обществените и икономически структури;
- да осигуряваме достъп до по-редовно актуализирана информация и при възможност данни в почти реално време, за да се подобри навременността на информацията за околната среда чрез Разпределената информационна система за околната среда (SEIS) и центровете за данни за околната среда;
- да предвиждаме нови идеи и мислене, по-специално относно услугите на екосистемите, използването на ресурси и нововъзникващите технологии и иновации и промените в поведението;
- да разработваме нови базирани на сайтове услуги за нуждите на образованието, свързано с околната среда;
- да помагаме за осигуряването чрез ефективна комуникация и информационни услуги на интегрирането на екологичното мислене в процесите на вземане на решения и ежедневието на европейските граждани.

Ключови дейности

Нашите ключови дейности за 2009–2013 г.

През 2009 г. ние ще...

- започнем да предлагаме информационни услуги в сферата на 5-те центъра за данни за околната среда — за качество на въздуха, изменение на климата, биологично разнообразие, прясна вода (включително и показатели за водните баланси чрез Европейската информационна система за водите (WISE) и съвместния изследователски център (JRC) за рисковете от наводнения и суши), използване на морските пространства и земя и ще установим нуждите от данни за уязвимост и адаптиране, предотвратяване на бедствия и управление;
- създадем помощна инфраструктура в ЕАОС за Разпределената информационна система за околната среда (SEIS) и INSPIRE, като подобрим достъпа до онлайн данни и уеб услуги;
- координираме предоставянето на наземни данни за услугите GMES и ще ги свържем с Глобалната система от системи за наблюдение на Земята;
- подпомагаме оценките на околната среда в Балтийския регион по време на шведското председателство;
- осигурим ключови аналитични материали за новото глобално зелено споразумение и нисковъглеродно икономическо планиране за Европа;
- направим две ключови публикации на ЕАОС за ранно предупреждение;
- подпомагаме разискванията, свързани с изменението на климата, водещи до срещата на страните (COP15) по Рамковата конвенция на ООН по изменението на климата (РКООНИК);
- докладваме за напредъка по спирането на загубата на биологичното разнообразие, като използваме „Рационализирането на европейските показатели за биоразнообразието 2010“ (SEBI 2010).

През 2010 г. ние ще ...

- изготвим редовната интегрирана оценка на околната среда на ЕАОС за състоянието и перспективите за околната среда в Европа (SOER), като се съсредоточим върху оперативните и стратегически политически приоритети, включително и тези на кандидатките и потенциалните страни кандидатки (Шеста програма за действие за околната среда и Стратегия на ЕС за устойчиво развитие) и оценка на резултатите по екологичните показатели;
- изготвим анализ на начините за постигане на споразумения в ЕС за нисковъглеродна и „зелена“ икономика до 2050 г.;
- изготвяме текущи анализи съвместно с JRC на глобалните екологични повратни точки;

- създадем картографска услуга за уязвимост, адаптиране и информация за управление и предотвратяване на бедствията в Европа;
- подпомагаме оценките на Средиземноморието и други уместни дейности в рамките на испанското и белгийското председателство.

През 2011 г. ние ще ...

- подпомагаме докладите за околната среда в рамките на Европейската политика за съседство;
- завършим оценка на цената на бездействието във връзка с вредите върху услугите на екосистемите и човешкото благосъстояние.

През 2012 г. ние ще ...

- изготвим оценка на екосистемните услуги в Европа — Eureka 2012;
- подпомогнем прегледа на състоянието на водите и почвените води в околната среда на територията на ЕС чрез WISE.

През 2013 г. ние ще ...

- подпомогнем прегледа на екологичните резултати от 6-тата програма за действие за околната среда и Стратегията на ЕС за устойчиво развитие.

През целия петгодишен период, ние ще ...

- поддържаме и разширяваме потока от данни и информационни услуги за околната среда чрез Reportnet и 5-те центъра за данни за околната среда на ЕАОС;
- си сътрудним с Евростат, JRC и Генерална дирекция „Околна среда“, като се съсредоточим върху показателите, рационализацията и навременните данни в рамките на споразумението с тях;
- работим с Генерална дирекция „Изследвания“ и научноизследователски проекти, финансирани от ЕС, с цел по-добро използване на постиженията и резултатите;
- извършваме тематични оценки, изследвания за ранно предупреждение, стратегически бъдещи анализи и оценки, свързани с нуждите на политиката за редица развиващи се сложни и сериозни екологични предизвикателства;
- подпомагаме работата на Евростат по показателите за устойчиво развитие;
- наблюдаваме напредъка към целите на политиката, ефективността на околната среда и свързаните с това политики и показателите за политическите отговори;
- извършваме редовни оценки на ефективността на ЕАОС;
- разширим комуникацията на ЕАОС с обществеността, политици и експерти чрез мултимедийна, достъпна, многоезична информация, и по-специално в областта на изменението на климата, биоразнообразието, екосистемите и поддържането на екологосъобразна икономика.

Нашите мрежи и управление

ЕАОС се управлява от управителен съвет, съставен от държавите-членки и представители от Европейския парламент и Европейската комисия. Бюрото включва председателя и заместник-председателите на управителния съвет. Всяка държава-членка има представител в управителния съвет, подпомаган от националните координатори и редица национални референтни центрове и основни звена за контакт.

ЕАОС има Научен комитет, съставен от независими експерти в областта на околната среда, включително и социолози и браншови специалисти. Комитетът предлага консултации на служителите на ЕАОС и представя становищата си по различни въпроси.

ЕМИНОС — Европейската мрежа за информация и наблюдение на околната среда, обхващаща 39 държави-членки и страни-сътрудници — едно уникално партньорство между ЕАОС и нейните държави-членки с централна роля в дейностите на мрежите на ЕАОС. Общо почти 400 души са ангажирани в ЕМИНОС.

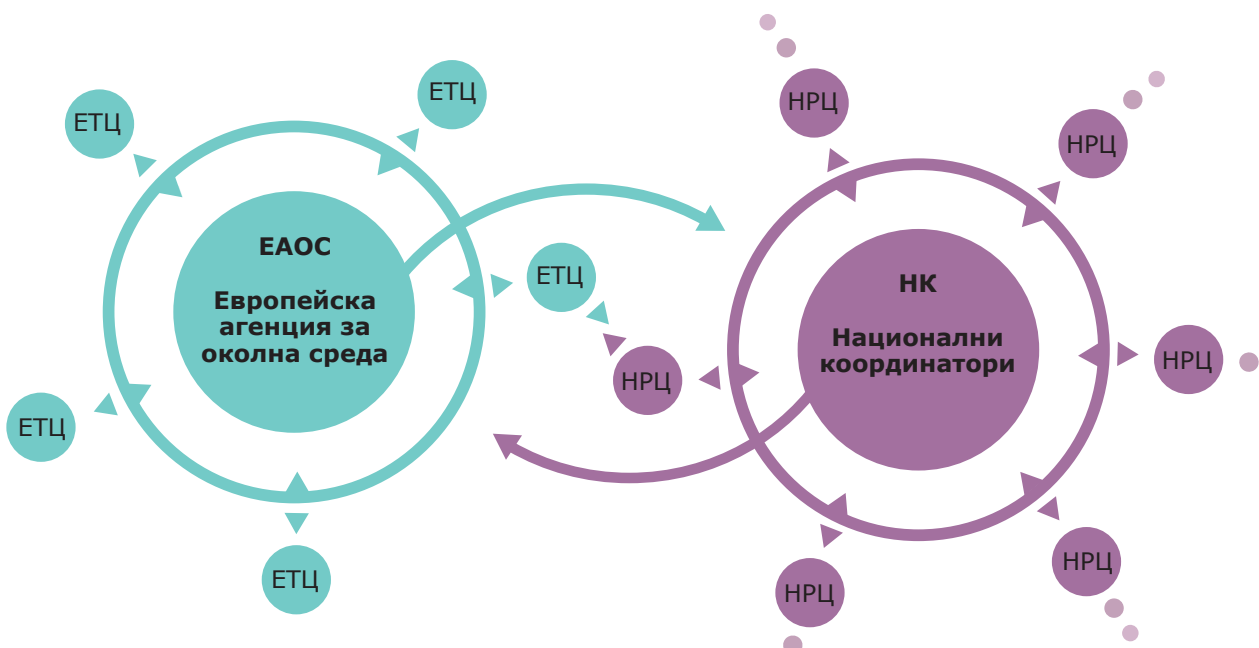
Оценката на ефективността на Агенцията от 2008 г. потвърди, че „Създаването на тази мрежа ... се счита за едно от основните постижения на ЕАОС и ключов фактор за постигането на целите ѝ“.

ЕМИНОС е всеобщо призната заради подкрепата на множеството форми на сътрудничество и е положителен пример за институционално и техническо партньорство. ЕМИНОС е особено ефективна при популяризиране на доброто управление при европейските и международни действия за мониторинг и докладване в областта на околната среда, като Глобалната система от системи за наблюдение на Земята и системата на ООН за наблюдение на околната среда.

Сред мрежите, с които си взаимодейства ЕАОС, са и тези на ръководителите на европейските агенции, агенциите за защита и опазване на околната среда, председателите на научните комитети на агенциите на ЕС и органи на Общността, мрежи, създадени в рамките на програмата за съседство на ЕС, Средиземноморския план за действие на ЕС и в рамките на Скандинавския и Арктическият съвети, международни мрежи, включително и основаните в ООН и многостранни екологични конвенции и различни международни и европейски научноизследователски мрежи.

Ще се заемем с тази част от работата чрез стратегическата област:

- Управление на ЕАОС и партньорства.

Реализация

Служителите на ЕАОС са представители на всичките 32 държави-членки. В нея работят и редица национални експерти.

Работният капацитет на ЕАОС се увеличава и от нейните пет европейски тематични центрове — „Въздух и изменение на климата“, „Биологично разнообразие“, „Земеползване и пространствена информация“, „Вода“ и „Устойчиво потребление и производство“. Тематичните центрове са разпределени из държавите-членки на ЕАОС.

Ежедневната работа на Агенцията засяга преди всичко членовете на Групата на Четирите — съставена от ЕАОС, Генерална дирекция „Околна среда“, Съвместния изследователски център (JCR) и Евростат. Целта на групата е максимално да увеличи използването на ресурси, като рационализира докладването в областта на околната среда и осигуряването на обща уеб среда за десет тематични области. Центровете за данни за околната среда са изменение на климата, вода, въздух, биологично разнообразие и земеползване (под управлението на ЕАОС), гори и почви (под управлението на JCR) и отпадъци, природни ресурси и продукти (под управлението на Евростат).

През следващите пет години ще продължим да реализираме нова Система за управление на качеството и Планиране на непрекъснатостта на бизнеса, ще продължим да приемаме други разпоредби съгласно Правилника за служителите и ще преразглеждаме нашата действаща система за управление на показателите, докладване на данни, система за вътрешно управление и балансирана карта за отбелязване на резултатите, за да се изясни връзката между поетата работа, използваните ресурси и постигнатите резултати.

Оценката на ефективността от 2008 г. гласи, че „Агенцията е успяла да отговори на нарастващото търсене на информация, без да бъде наблюдавано увеличение в подобен мащаб при ресурсите, което сочи за повишаване на ефективността в организацията“. В Агенцията се стремим към добро съотношение между качество и цена в рамките на широкообхватна програма за околната среда. Това е съществено в днешната среда на нараснал финансов

натиск и растящ брой организации, които работят по екологични въпроси.

Имаме за цел да максимизираме ресурсите на Агенцията за работата ни в областта на околната среда:

- като ежегодно постигаме нашите екологични цели EMAS;
- като се реорганизираме, за да направим Агенцията по-отзивчива и гъвкава;
- като избягваме дублиране с други институции на ЕС;
- като поддържаме връзка със служителите в Европейската комисия за нашата тематична работа и осигуряваме административна последователност;
- като използваме по най-добрия начин всички екологични дейности, финансирани от ЕС;
- като продължим да подобряваме начина си на комуникация и предоставяне на информация на ключовите заинтересовани страни и граждани;
- като продължим да максимизираме ефективността на служителите, съсредоточавайки се върху тяхното здраве и благосъстояние.

Нашите дейности по „Реализация“ ще бъдат извършени чрез стратегическата област:

- Вътрешно управление и администрация на ЕАОС.

Стратегически области

1 Екологични теми

- 1.1 Качество на въздуха
- 1.2 Емисии на замърсители на въздуха
- 1.3 Биоразнообразие
- 1.4 Емисии на парникови газове
- 1.5 Прясна вода
- 1.6 Морска среда

2 Пресечни теми

- 2.1 Въздействия на изменението на климата
- 2.2 Уязвимост и адаптиране
- 2.3 Екосистеми
- 2.4 Околна среда и здраве
- 2.5 Морски дейности
- 2.6 Устойчиво потребление и производство, отпадъци
- 2.7 Земеползване
- 2.8 Земеделие и гори
- 2.9 Енергетика
- 2.10 Транспорт

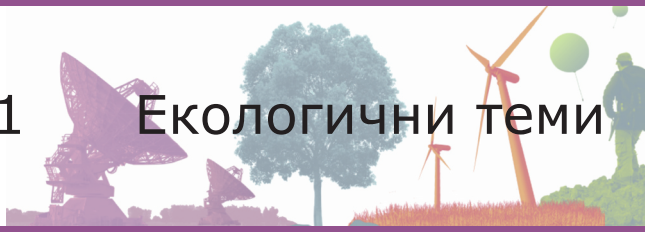
3 Интегрирана оценка на околната среда

- 3.1 Интегрирана оценка на околната среда
- 3.2 Регионална и глобална оценка
- 3.3 Подпомагане на вземането на решения
- 3.4 Икономика
- 3.5 Стратегически перспективи

4 Информационни услуги и комуникации

- 4.1 Разпределената информационна система за околната среда (SEIS)
- 4.2 Комуникации

Стратегическа област 1 Екологични теми

Една от основополагащите роли на ЕАОС е да подпомага политиката на ЕС в областта на околната среда, като проследява и докладва за резултатите от прилагането на законодателството на ЕС в областта на околната среда във всички държави-членки на ЕАОС. Това включва създаване и поддържане на механизми за докладване, развиване на Разпределената информационна система за околната среда (SEIS), прилагане на Inspire, процедури за осигуряване на качеството, аналитични рамки и стандартизирани резултати по отношение на набор данни, показатели и тематични интегрирани оценки по редица екологични теми, като качество на въздуха и емисии на замърсители, емисии на парникови газове, прясна вода и морска среда. Работата включва, между другото, анализи на цената на действието/бездействието, оценки на ефективността, обзорни оценки на поставените цели по отношение на съгласуваните цели на политиката и дългосрочните референтни стойности, както и перспективите за периода 2020–2030 г.

Точаква се търсенето на подобен тип дейност да продължи и да нараства през следващите пет години с развитието на политиките и законодателството на ЕС в областта на околната среда. През този период акцентите ще включват: глобално споразумение в Копенхаген през есента на 2009 г. относно намаляването на емисиите на парникови газове след 2012 г.; прилагане на преработената схема за търговия с емисии на ЕС за 2008–2012 г.; договорени национални цели до 2020 г. за намаляване на емисиите на парникови газове на ЕС; преразглеждане на Директивата за националните пределно допустими стойности на емисии и Директивите за интегрирано предотвратяване и контрол на замърсяването през 2009 г., прилагане на новата директива „Чист въздух за Европа“ (CAFE), напредък при постигането на целта за спиране на загубата на биоразнообразие до 2010 г., първи кръг от плановете за управление на речни басейни и свързаните с това програми с мерки по Рамковата директива за водите през 2009 г. и прилагане на наскоро приетата Директива за морска стратегия. ЕАОС ще доразвие и адаптира съществуващите потоци от данни, показатели и оценки, за да отговори на тези променящи се потребности.

Общи цели за 2009–2013 г.

Подпомагане на разработването и оценяването на политиката в рамките на екологичните теми, обхванати от законодателството на общността, и свързаните области чрез:

- осигуряване на пълен достъп чрез SEIS и центровете на ЕАОС за данни за околната среда до данни с осигурено качество, необходими за подпомагане на европейско равнище на работа по показатели и интегрирани оценки;
- поддържайки и разработвайки съответните показатели на ЕАОС в рамките на системата за управление на показатели;
- предоставяйки тематични анализи, оценки и методологии за подпомагане на различни тематични политически програми; и
- изготвяйки оценки на настоящата ефективност на политиките за бъдещето в перспектива 2020–2030 г.

Работата е разделена на основни теми за околната среда, съответстващи на очертаните с Шестата програма за действие на Европейската комисия в областта на околната среда:

- **Качество на въздуха**
- **Емисии на замърсители на въздуха**
- **Биоразнообразие**
- **Емисии на парникови газове**
- **Прясна вода**
- **Морска среда**

1.1 Качество на въздуха

Основната ни цел

Предоставяне на оценки на качеството на въздуха и замърсяването на въздуха на територията на Европа, особено в градските и селски райони, въз основа на актуални данни и показатели с гарантирано качество и където е възможно в почти реално време; по-конкретно фокусиране върху частици, озон, токсични и опасни замърсители, индустриални емисии, напредък и перспективи за реализирането на краткосрочните и дългосрочни цели на политиката в областта на качеството на въздуха и принос за оценките на въздействието на качеството на въздуха върху човешкото здраве и екосистемите.

Анализ

Въпреки че се наблюдава устойчиво подобрене на качеството на обкръжаващия въздух ⁽¹⁾ в Европа, все още сме далеч от постигането на дългосрочните цели за опазване на човешкото здраве и околната среда. Все още има значителни въздействия върху човешкото здраве, екосистемите, реколтата и горите поради наличието на малки твърди и течни частици като PM_{10} и $PM_{2,5}$, озон, токсични и други опасни замърсители в атмосферния въздух и депониране на различни вещества. През периода на действие на следващата стратегия политическите акценти ще се поставят върху прилагането на новата директива „Чист въздух за Европа“ и преразглеждането ѝ (2013 г.), преразглеждането на „Тематичната стратегия за въздуха“ (2010 г.) и настоящото преразглеждане на Директивата за националните тавани на емисиите.

Дейност

Ще постигнем целта си:

- предоставяйки където е възможно в почти реално време актуални данни с осигурено качество, карти, показатели и рационализиран достъп до съответните сайтове за качеството на атмосферния въздух чрез SEIS и центъра на ЕАОС за данни за въздуха;
- изготвяйки интегрирани и целенасочени оценки на замърсяването на въздуха и шума, въздействията върху човешкото здраве и околната среда, както и ефективността и съпътстващите ползи на свързаните с това политики и мерки;
- предоставяйки годишни оценки на нивата на озона през лятото (съгласно директивата относно озона в обкръжаващия въздух) и на качеството на въздуха в зоните и агломерациите (съгласно директивата относно качеството на обкръжаващия въздух);
- допринасяйки за интегрираните оценки на околната среда на ЕАОС и анализите на околната среда и здравето чрез широкото прилагане в работата ни на техники за моделиране и съвременни техники за пространствено картиране и Inspire;
- работейки в тясно сътрудничество с ЕМИНОС, европейския тематичен център „Въздух и изменение на климата“, атмосферни услуги на GMES, Евростат, съвместния изследователски център (JRC) и други служби на ЕК, СЗО, Икономическата комисия за Европа към ООН (съответните програми, центрове и работни групи по тази Конвенция), мрежата на националните референтни лаборатории за контрол/гарантиране на качеството на мониторинга на качеството на въздуха, други източници на данни като регионални органи, градове, промишлеността и научните, изследователските и обществените институти; и
- подобрявайки използването на информацията за качеството на въздуха чрез мултимедийни, лесни за ползване интерактивни услуги.

⁽¹⁾ Въпросът със замърсяването на затворените пространства е отразен в пресечната тема „Околна среда и здраве“.

1.2 Емисии на замърсители на въздуха

Основната ни цел

Предоставяне на оценки, свързани с емисии на замърсители на въздуха, и където е необходимо на други среди, включително токсични и опасни замърсители. Това ще включва проследяване на напредъка и изготвяне на перспективите за постигане на целите, между другото, както са дефинирани в съответното европейско и международно законодателство, и оценяване на ефективността на европейските политики и мерки за намаляване на емисиите.

Анализ

Въпреки намаляването на емисиите на ключови замърсители на въздуха през последните години замърсяването на въздуха все още е причина за значителни вредни въздействия върху човешкото здраве, екосистемите и реколтата. Като цяло емисиите на замърсители, които произтичат от големи и малки инсталации и дифузни източници, като например транспорт, земеделие и домакинства, продължават да пораждат безпокойство.

През 2009 г. Протоколът от Гьотеборг към Конвенцията за трансгранично замърсяване на въздуха на далечни разстояния на ИКЕ-ООН, целящ намаляване на окисляването, еутрофикацията и приземното ниво на озона, ще бъде преразгледан, което се отнася и до директивите относно националните тавани на емисиите и Интегрирано предотвратяване и контрол на замърсяването. Освен това към края на 2009 г. ще бъде въведен Европейски регистър за изпускането и преноса на замърсители (ЕРИПЗ), който ще замени настоящия Европейски регистър на замърсяващите емисии (EPER).

Дейност

Ще постигнем целта си:

- като предоставяме където е възможно почти в реално време актуални данни с гарантирано качество, показатели и рационализиран достъп до съответните сайтове за емисии на замърсители на въздуха чрез SEIS, Inspire и центъра на ЕАОС за данни за въздуха;
- като подпомагаме Европейската комисия при рационализирането на събирането и докладването на данни за емисиите на замърсители на въздуха и парникови газове по силата на действащото законодателство, включително и директивата за националните пределно допустими стойности на емисиите и механизма за мониторинг на парниковите газове;

- като изготвяме годишни доклади за инвентаризация на емисиите в ЕС по Конвенцията за трансгранично замърсяване на въздуха на далечни разстояния на ИКЕ-ООН и Директивата за националните пределно допустими стойности на емисии и съвместно с ЕМЕП — преглед на националните данни от инвентаризация на емисии във въздуха;
- като осигуряваме оценки относно съвместното действие и компромисите между политиките за намаляване на емисиите на замърсители на въздуха и на парникови газове и относно ефективността на избраните политики за намаляване на емисиите на ключови замърсители на въздуха и последващото влияние върху качеството на въздуха;
- като работим в тясно сътрудничество с ЕМИНОС и други източници на данни, европейския тематичен център „Въздух и изменение на климата“, Конвенцията за трансгранично замърсяване на въздуха на далечни разстояния на ИКЕ-ООН (по-специално програмата ЕМЕП, центъра ѝ за инвентаризация и прогнозиране на емисиите и работната група по инвентаризация и прогнозиране на емисиите) както и със службите на Европейската комисия (включително Евростат и JRC);
- като публикуваме на сайта на ЕАОС ръководството на ЕМЕП/ЕАОС за инвентаризация на емисиите на замърсители на въздуха, което ще бъде редовно актуализирано от работната група на ЕМЕП към ИКЕ-ООН по въпросите на инвентаризацията и прогнозиране на емисиите; както; и
- като стопанисваме сайта на ЕРИПЗ на Европейската комисия и на базата данни IRIS и допринасяме за свързаните с това дейности по докладване.

1.3 Биоразнообразие

Основната ни цел

Предоставяне на информация, данни и анализи относно биоразнообразието във водите, сухоземните системи, почвите и въздуха чрез интегрирана аналитична рамка, която да подпомогне всяка приоритетна област и съображенията в тях, включително и проследяване на напредъка и очертаване на перспективите за постигането на целите освен другото, както са дефинирани в съответното европейско и международно законодателство и оценяване на ефективността на европейските политики и мерки.

Анализ

Следващите пет години ще бъдат белязани от разширяване на обхвата на политиката на ЕС в областта на биоразнообразието поради повишената осведоменост относно значението на биоразнообразието и екосистемните услуги за благополучието на хората. През 2009–2013 г. акцентът ще бъде поставен върху три политически приоритета: опазване на ключови видове и местообитания съгласно директивите за птиците и местообитанията; ангажимент за спиране на загубата на биоразнообразието в рамките на ЕС до 2010 г. и доклад за напредъка въз основа на показатели (SEBI2010); и дългосрочна визия относно опазването на здравето и устойчивостта на екосистемните услуги (виж раздел 2.3).

Обединяването на тези приоритети поражда безпокойство поради две причини: първо, защото загубата на биоразнообразието, по-специално на видовете и местообитанията, води до намаляването на „екосистемни услуги“, които се осигуряват от природните системи; и второ, тъй като тези и много други пресечни точки между трите приоритета изискват съгласуван подход към данните и анализа, за да се избегне ненужната паралелна работа по събирането на данни.

Дейност

Ще постигнем целта си:

- като изработваме анализ на състоянието и тенденциите, свързани с отделни видове и местообитания, съгласно съответните членове на действащото законодателство на Общността;
 - като докладваме за напредъка към постигане на европейските и глобални цели за спиране/ намаляване на загубата на биоразнообразието чрез използването на рационализирането на европейските показатели за биоразнообразие за 2010 г.;
 - като осигурим пространствен анализ на конфликтите и потенциалните компромиси, които съществуват между биоразнообразието, икономическото развитие и социалните цели, като се обърне специално внимание върху изменението на климата и целите по опазването;
 - като използваме такива аналитични входни данни и резултати от научноизследователски проекти в областта на биоразнообразието, финансирани от ЕС, за редовните доклади на ЕАОС за състоянието и перспективите за околната среда и оценката на европейските екосистеми (Eureca 2012); както и
 - като се подобри комуникацията на ЕАОС относно видовете, местообитанията и тяхното събиране в показатели, които могат да бъдат използвани от политици, граждани и медии чрез мултимедийни канали, включително и механизма на ЕК за изясняване на биоразнообразието.
- като чрез SEIS, Inspire и центровете на ЕАОС за данни за околната среда в областта на биоразнообразието, екосистемите и земеползването, предоставяме данни с гарантирано качество за подпомагане на европейските инициативи за докладване, сред които се отличават директивите за природата;

1.4 Емисии на парникови газове

Основната ни цел

Мониторинг и оценка на напредъка към постигането на целите на политиката на ЕС в областта на парниковите газове (Киото и 2020 г.), оценяване на ефективността на политиките и мерките на ЕС в областта на смекчаването на изменението на климата и подпомагане на разработването на дългосрочни стратегии за смекчаването на изменението на климата.

Анализ

Глобалното затопляне ще има трайни последици. Действията по отношение на глобалното изменение на климата са едновременно технически изпълними и финансово достъпни в сравнение с високата цена на неотслабващото изменение на климата. Целите на Протокола от Киото са първата стъпка, която трябва да бъде постигната до 2012 г. Ключовото действащо законодателство в тази област е инициативата за поделяне на емисиите между държавите-членки с цел постигане на целта от Киото, европейската схема за търговия с емисии (ЕСТС), която обхваща електроцентралите и енергоемката промишленост, както и механизма за мониторинг на ЕС по отношение на парниковите газове. Необходими са по-нататъшни значителни намаления на емисиите на парникови газове на глобално равнище, за да се постигне предложената от ЕС цел за ограничаване на промяната до максимално увеличение на температурата от + 2 °С спрямо предииндустриалните нива. В обхвата на Рамковата конвенция на ООН по изменението на климата (UNFCCC) се разработва режим за периода след Киото, като се очаква постигането на споразумение в Копенхаген до края на 2009 г.

Дейност

Ще постигнем целта си:

- като чрез SEIS и центъра на ЕАОС за данни в областта на изменението на климата предоставяме данни, информация и показатели, събрани от страни съгласно съответното законодателство на ЕС относно смекчаването на изменението на климата с цел да се подпомогнат европейските инициативи за докладване, като годишния доклад на ЕС за инвентаризацията на парниковите газове, както и по-актуални оценки, пълно отчитане на кредитите на емисии съгласно Киото и законодателството на ЕС, редовно актуализиране на показателите за

емисиите на парникови газове и годишен анализ на прогнози и ефективността на политиките и мерките с цел постигането на целите от Киото 2008–2012 г., както и на всички нови цели;

- като предоставяме годишни доклади за опита на държавите-членки по отношение на ЕСТС, които са разширени в посока оценка на ефективността на ЕСТС, проекти по механизмите от Киото и възможно също така други пазари за въглеродна компенсация и проекти;
- като предоставяме анализи и оценки на пътищата за постигане на нисковъглеродна и „по-зелена“ икономика. Те включват интегрирани перспективи за смекчаване и адаптиране и алтернативни бъдещи сценарии, свързвайки социално-икономическото развитие, емисиите, системите за отчитане на въглерода и въздействията върху качеството на водите, количеството на водите, биоразнообразието, почвите, горите и океаните като резервоари или източници, както и съпътстващите ползи за качеството на въздуха и общественото здраве;
- като подпомагаме проекта на Европейската комисия за рационализиране на събирането и докладването на данни за атмосферните емисии и емисиите на парникови газове по различни действащи закони, включително и директивата за националните пределно допустими стойности на емисиите и механизма за мониторинг на парниковите газове;
- като подпомагаме прегледа на UNFCCC и всички технически въпроси, възникващи в процеса на преговорите относно UNFCCC; както и
- като осигурим лесен достъп до доклади, данни, показатели и друга информация чрез центъра на ЕАОС за данни в областта на изменението на климата, със свързани аналитични инструменти, които подпомагат вземането на решения.

1.5 Прясна вода

Основната ни цел

Подпомагане на свързаните с качеството и количеството на водата европейски политики чрез предоставяне на интегрирани оценки на качеството, количеството и ползването на водата, проследяване на напредъка и очертаване на перспективите по отношение на постигането на политическите цели и схемите за гарантиране на качеството, подкрепени с актуални данни, показатели, модели и анализи където е възможно в почти реално време.

Анализ

Въпреки подобренията през последните години много сладководни екосистеми в Европа все още са изложени на риск поради непрекъснатите емисии във водата, по-специално от земеделието, физическите изменения на водните обекти с цел, например, подпомагане на корабоплаването и водноелектроцентралите, както и въздействията от екстремни събития и лошо управление на ресурсите, които водят до наводнения и суша.

В ЕС Рамковата директива за водите (РДВ) и свързаните с нея директиви в областта на водите осигуряват интегрирана рамка, която се отнася до тези много и разнообразни предизвикателства за управлението на водите. Първият кръг от Плановите за Управление на Речните Басейни и свързаните с това програми от мерки в 2009 г. отбеляза преминаването на важно стъпало от подготовка към действия за прилагането на РДВ. Самото прилагане изисква непрекъснато интегриране в браншови действия (земеделие, развитие на селските райони, икономика, енергетика, транспорт, водна инфраструктура) и трябва да бъде подпомогнато от интензивен обмен на информация между съответните заинтересовани страни по отношение на добри практики и подходящи ефективни мерки.

Дейност

Ще постигнем целта си:

- като чрез SEIS, центъра на ЕАОС за данни по отношение на водите и Европейската информационна система за водите (WISE) предоставяме данни, информация и показатели, събирани от страните съгласно съответното законодателство на ЕС в областта на емисиите

във водите, качеството и количеството с цел подпомагане на европейските инициативи за докладване, включително и прегледа през 2012 г. на състоянието на повърхностните и подземни води на Общността в подкрепа на член 18 от РДВ;

- като осигуряваме интегрирани оценки на замърсяването на водите, количеството на водите и ефективността на политиките използвайки рамката фактори, натиск, състояние, въздействие и отговор (DPSIR), концепциите за интегрирано управление на водните ресурси, екосистемните услуги, отчитане на ресурсите, устойчивост и пространствено картиране;
- като предоставяме информация и анализи в областта на водните баланси и адаптирането към изменението на климата чрез информационна система за недостига на вода и сушиите в сътрудничество с JRC;
- като предоставим оценки на свързаните с водите стоки и услуги с акцент върху по-широкия контекст на екосистемите, биоразнообразието и въздействията на агресивни чуждоземни видове, влиянието на навлизането на солена вода, наводненията и температурните промени;
- като осигуряваме лесен достъп до доклади, данни, включително и в почти реално време, показатели, информация, заедно със свързаните с това аналитични инструменти; както и
- като подобрим разбирането сред обществеността на въпросите, свързани с качеството и количеството на водите и изменението на климата, чрез мултимедийни, лесни за ползване, интерактивни услуги.

1.6 Морска среда

Основната ни цел

Подпомагане на свързаните с морската среда европейски и международни политики и прилагането им чрез предоставяне на интегрирани оценки от ЕАОС на морската среда, които обхващат освен това връзката между здравето на морската екосистема и благополучието на хората, подкрепени с актуални данни, показатели, модели и анализи.

Анализ

Разраства се натиска върху морската околна среда от съвкупност човешки фактори като риболов, енергетика и проучване и експлоатация на ресурсите, туризъм, корабоплаване и замърсяване, а общото състояние на морските екосистеми в Европа е лошо. Изменението на климата засилва натиска, като води до въздействия като повишаване на температурите, окисляване на океана, които вече намаляват способността на морета и океани да поглъщат парникови газове от атмосферата и функционирането на част от морската флора и фауна. Чрез стратегиите и директивите си настоящата европейската политика е приела „екосистемен подход“ към управлението на човешките дейности в областта на морската среда.

За успешното ѝ прилагане на паневропейско ниво ще се изисква много по-добра характеристика на настоящата ситуация, миналите тенденции и перспективите посредством сравними данни и информация, включително и социално-икономически фактори и натиск и един подобрен поглед за опциите за и последствията върху околната среда от настоящото и бъдещо ползване на морската среда и регионалните морета.

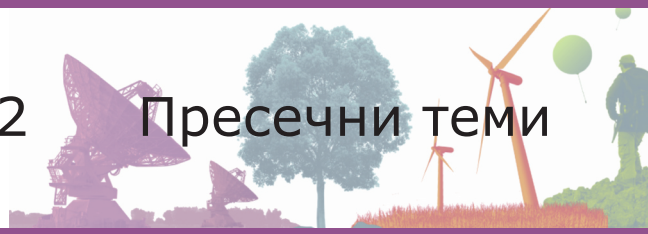
Дейност

Ще постигнем целта си:

- като чрез SEIS, центъра на ЕАОС за данни по отношение на водите и Европейската информационна система за водите (WISE) осигурим подкрепа за изясняването на потребностите за мониторинг и оценки, създаването, рационализирането и подобряването на достъпа до нови потоци от данни, информация и показатели за морската среда съгласно съответното законодателство на ЕС, по-специално рамковите

директиви за морската стратегия на ЕС и за водите (крайбрежните води);

- като усилим рамката на интегрираните оценки на ЕАОС в областта на морската среда чрез засилено отразяване на компонентите на DPSIR, като се използват подобрени показатели, както и като се внедрят аспекти от подхода на екосистемните услуги (например икономическа оценка), инициативата за морската политика на Европейската мрежа за наблюдение и данни за морската среда (EMODNET), Inspire, перспективи и сценарии;
- като допринасяме за създаването на централните морски услуги по GMES;
- като повишим сътрудничеството с ООН и регионалните морски конвенции, научната общност и организираното гражданско общество при изготвянето на интегрираните морски оценки на ЕАОС, за да се гарантира, че последните отразяват по най-добър начин условията във всяко европейско регионално море; както и
- като изготвяме интегрирани оценки на морската околна среда и на ефективността на политиките на ЕС, включително и в областта на биоразнообразието, качеството на водата, рибарството и морските въпроси, както и състоянието и цената на стоките и услугите на морската екосистема съгласно различни свързани с политиката сценарии и като дадем своя принос за морски оценки на Балтийския регион по време на шведското председателство през 2009 г., испанското председателство през 2010 г., за „Хоризонт 2020 г.“ в Средиземноморието, относно Арктика за целите на ЕК, Арктическият и Северният Съвет и за Euresca 2012 г.

С признаването на бързо променящите се реалности нараства търсенето на пресечни интегрирани анализи. Вниманието е насочено към моделите на потребление и производство в Европа, тяхното влияние върху изменението на климата и биоразнообразието, обслужването им от екосистемите по света и как тези модели могат да бъдат адаптирани към промяната. В резултат на това нараства изискването за свързана информация за всички тези процеси. В глобализираната икономика, в която хората, фирмите и правителствата могат да окажат глобално влияние, много различни видове политика могат да въздействат върху устойчивостта на природната околна среда и ресурсите, осигурени от нея, било то на суша или по море.

От транспорта до енергетиката, от земеделието до търговията, от туризма до благополучието на хората, всички човешки дейности могат да се проявят по начин, който да доведе до редица неудържими неволни последствия, които да причинят бързи нелинейни промени и дисбаланс за природната околна среда. В основата на тези реалности и начина, по който те могат да се проявят, съществуват много неясноти. Но е ясно, че околната среда и икономиката не са равни партньори в тези взаимоотношения.

Обща цел за 2009–2013 г.

Подпомагане на разработването и оценяването на политиката в рамките на пресечните теми:

- като стъпим върху постиженията от Стратегията 2004–2008 г. по отношение на методите и анализите, необходими за създаването на пресечни оценки, например пространствен анализ, показатели за въздействието, перспективи и сценарии, оценки на ефективността на политиката, икономика;

- като накараме тези методи да работят по-категорично през редица пресечни теми в тази стратегическа област, като например браншова интеграция, изменение на климата, устойчиво потребление и производство и морски дейности, териториални и кохезионни политики;
- като отделим специално внимание върху въпросите, които са приоритетни за SOER 2010, Euresca 2012 и IPCC 2013; както и
- като изградим съюзи и възможности в рамките на нашите мрежи с цел да извършим подобни пресечни анализи и оценки в контекста на SEIS.

Работата е разделена на десет основни пресечни теми, които се появяват на политическата и екологична сцена на Европейския съюз:

- **Въздействия от изменението на климата**
- **Уязвимост и адаптиране**
- **Екосистеми**
- **Околна среда и здраве**
- **Морски дейности**
- **Устойчиво потребление и производство, отпадъци**
- **Земеползване**
- **Земеделие и гори**
- **Енергетика**
- **Транспорт**

2.1 Въздействия от изменението на климата

Основната ни цел

Пряк принос към постиженията на политиката на ЕС по отношение на въздействията от изменението на климата чрез усъвършенстване на съответните показатели, изготвяне на оценки, съчетани със социално-икономическите фактори в Европа, използване на минали тенденции, краткосрочни прогнози, пространствен анализ, прогнозни оценки и анализ на ефективността на политиката, включително и на икономическите аспекти.

Анализ

Очаква се въздействията от изменението на климата върху природните ресурси и човешките дейности да продължат въпреки сериозните дейности по намаляване на емисиите от парникови газове. Дори и ако се постигне целта на ЕС за ограничаване на повишаването на температурата до не повече от + 2 °C, все още означава, че ще се наблюдават много въздействия. Изменението на климата оказва допълнителен натиск върху природните и човешките системи, които вече са подложени на нарастващ натиск от глобализацията и моделите на разрастващо се потребление из целия свят.

През 2008 г. ЕАОС в партньорство със Съвместния изследователски център (JRC) и Световната здравна организация (СЗО) в Европа изготви доклад за въздействията на климата въз основа на повече от 40 показатели, обхващащи физични, биологични и здравни въздействия. Стигна се до заключенията, че във всяко едно отношение свързаните с изменението на климата промени са много разпространени и се разрастват. Данните от различни програми за глобално наблюдение и измервания от първоизточника също сочат, че наблюдаваме условия откъд най-песимистичните прогнози от доклада IPCC 2007.

Дейност

Ще постигнем целта си:

- като подобряваме и поддържаме информация, данни, показатели и модели относно въздействията в центъра на ЕАОС за данни за околната среда по отношение на изменението на климата и като ги свържем с информацията и данните в центрове за данни за околната среда в областта на водите, биоразнообразието и земеползването;
- като изготвяме редица оценки на въздействията на изменението на климата и свързани с това въпроси в тематичните области, свързани с по-широкообхватните стратегии за околната среда и устойчивостта, за целите на оценките по SOER 2010 и Eureca 2012 и за редовното актуализиране на оценките на въздействията от изменението на климата в Европа въз основа на показатели, за да се отговори на появяващото се търсене на подкрепа;
- като работим с научноизследователски екипи в цяла Европа с цел подобряване на регионализацията на проучванията за бъдещи периоди на въздействията от изменението на климата;
- като разработваме модели и данни в партньорство с Европейския център за средносрочна прогноза за времето с цел създаване на архив на климата за ретроспекция и прогнози на климата в Европа на подрегионални пространствени мащаби; както и
- като създаваме мултимедийни, лесни за ползване, многоезични продукти за мащаба на въздействията от изменението на климата.

2.2 Уязвимост и адаптиране

Основната ни цел

Подпомагане на новото разработване на политиката в ЕС и Европа в областта на уязвимостта и адаптирането и в областта на предотвратяването и управлението на бедствия чрез осигуряване на онлайн достъп до съответната информация за околната среда, наблюдения за бързо пространствено картографиране и инструменти за подпомагане на вземането на решения, чрез услугите SEIS и GMES с цел подпомагане на държавите-членки при постигането на целите им за справяне с въздействията от изменението на климата, адаптиране, картиране на уязвимостта, предотвратяване и управление на бедствия.

Анализ

Уязвимостта на природните ресурси и на човешките дейности в Европа нараства в резултат на изменението на климата. Това включва засилване на крайните температурни стойности, валежите, наводненията, бурите, сушите, горските пожари, по-интензивното земеползване, индустриалното развитие, разрастването на градовете, строителството на инфраструктура и загубата на биоразнообразие. Зелената книга на ЕС от 2007 г. за адаптирането към изменението на климата подчертава повишения риск от щети за хората, инфраструктурата и околната среда в ЕС и обръща внимание върху необходимостта от ранни действия и политически отговор в Европа.

В рамките на UNFCCC се прилага петгодишна програма за въздействията, уязвимостта и адаптирането. Глобален режим за периода след действието на Киото е в процес на изработване, като включва адаптиране към изменението на климата, като по план споразумението се предвижда за края на 2009 г. в Копенхаген.

В момента Европейската комисия изготвя Бяла книга за адаптиране с опции за интегриране на адаптирането в европейските политики в най-уязвимите райони. Европейската комисия също така планира да издаде Съобщение относно инициативата на Общността в областта на предотвратяването на бедствия, чиято цел е да събере информацията по по-систематичен начин, за да подпомогне дейностите в целия ЕС.

Дейност

Ще постигнем целта си:

- като събираме, управляваме и оценяваме данни, свързани с политиката на европейско ниво, за целите на трансгранично картиране на уязвимостта

на околната среда в ЕС и съседните страни в сътрудничество с други европейски организации (например ГД „Околна среда“, JRC, Европейската агенция за морска безопасност, Европейската космическа агенция);

- като докладваме за националните планове за адаптиране и като предоставяме насоки и подкрепа за обмена на информация по регионалните стратегии за предотвратяване, управление и адаптиране на стратегии и най-добрата практика;
- като оценяваме въздействията върху околната среда на природните бедствия и промишлените аварии в Европа, както и съществуващите мерки за тяхното управление и предотвратяване с цел допълване на събираната от други организации информация за икономическите загуби и социалното въздействие;
- като подпомагаме създаването на механизъм за изясняване в Общността за обмен на информация и най-добри практики по отношение на предотвратяването и управлението на бедствия, който ще бъде разработен в мрежи от съответните участници в предотвратяването и управлението на бедствия в цяла Европа; както и
- като разработим прототип на „европейския механизъм за изясняване въздействията на изменението на климата, уязвимостта и адаптирането“, за да се осигури достъп до европейските данни за изменението на климата и сценарии с информация за дейности и добри практики, включително и икономически разходи, свързани с центъра за данни на ЕАОС в областта на изменението на климата и съвместим с механизма за изясняване за предотвратяване и управление на бедствия.

2.3 Екосистеми

Основната ни цел

Подпомагане на интегрирането на перспективата на екосистемите и услугите в оценяването на настоящите и бъдещи тематични политики на ЕС и браншовото развитие в сферата на международната и регионална политика и в рамките на показателите на ЕАОС, ключовите инициативи за докладване и интегрираните оценки, като SOER 2010 и Euresca 2012.

Анализ

Екосистемните услуги представляват превръщането на редица природни активи в продукти, от които хората се нуждаят, имат полза и ценят. Включват услуги по снабдяване — получени от екосистемите продукти, включително, например, генетични ресурси, храна и фибри, прясна вода; регулаторни услуги — ползи от регулацията на екосистемните процеси, включително контрол върху наводненията и заболяванията, климат, води и човешкото здраве; културни услуги — включително нематериални ползи като отдих, естетически ценности и духовно обогатяване; и помощни услуги — необходими за осигуряването на всички останали екосистемни услуги, включително производството на биомаса, чист въздух, биогеохимичния цикъл, воден цикъл.

Тези природни услуги не са адекватно отчетени от икономическите пазари, правителствените политики и практиките по управление на земята и съответно много екосистемни услуги са застрашени от изчезване или са под сериозна заплаха да загубят своята устойчивост. По-широкото прилагане на концепцията за екосистемните услуги в Европа, свързана с продължението на Оценката на екосистемите за хилядолетието от 2005 г. и инициативата на Г8+5 за среща през 2010 г. на Конвенцията за биологичното разнообразие относно икономиката на екосистемите и биоразнообразието ще добавят силни икономически аргументи, които едновременно могат да променят приоритетите на политиката, дейността и финансирането в рамките на сцената на политиката за околната среда, както и да привлекат вниманието на други заинтересовани страни от различни сектори с цел повишаване на осведомеността по отношение на икономическото значение на промяната.

Дейност

Ще постигнем целта си:

- като изготвим Euresca 2012, първата за Европа оценка на екосистемите, която да подпомогне последващите мерки по Оценката на екосистемите за хилядолетието;
- като подпомагаме „Икономиката на екосистемите и биоразнообразието“ (ИЕБ), Оценката на екосистемите за хилядолетието и инициативата за новата глобална зелена сделка на Програмата на ООН за околната среда във връзка с отчитане на ресурсите, документиране на устойчивостта на екосистемите и изготвяне на анализи на тяхната стойност;
- като повишим осведомеността относно стойността и ползването на природни ресурси чрез анализи на пазарни механизми за екосистемните услуги;
- като подобрим знанията относно праговете и устойчивостта на екосистемите в Европа и по-специално във връзка с изменението на климата, например поглъщането на въглерод, трофична динамика, обезпечаване и фрагментация на ландшафта;
- като увеличим максимално използването на съществуващите данни и техники за пространствено моделиране в подкрепа на анализа на здравето и устойчивостта на екосистемните услуги в Европа и глобално във връзка с отпечатъка на Европа и нововъзникващите браншови потребности;
- като актуализираме рамките с показатели на ЕАОС, включително и SEBI2010, чрез използването на подхода на екосистемните услуги и интегрирането им в оценките на ЕАОС; както и
- като изготвяме съобщения и учебни материали относно екосистемните услуги, предназначени за обществеността, политиците и научните експерти чрез мултимедийни канали, включително и механизма за изясняване на ЕК за биоразнообразието.

2.4 Околна среда и здраве

Основната ни цел

Изготвяне в сътрудничество с ОИСР, Евростат, Съвместния изследователски център (JRC) и агенциите на ЕС на редица оценки и инициативи за събиране на данни с цел осигуряване на подкрепа за разработването на политика, целяща намаляването на неблагоприятните въздействия върху човешкото здраве от замърсители, химикали и различни технологии. Също така ще бъде поставен акцент върху изследванията, които подчертават необходимостта от ранни действия и ползите от превантивни и предпазни мерки.

Анализ

Качеството на околната среда и връзката с човешкото здраве е признато като един от приоритетите на Шестата програма за действие в областта на околната среда. Също така е отразено в новата Програма за действие на Общността в областта на здравето (2008–2013 г.); Планът за действие в областта на околната среда и здравето 2004–2010 г.; подновената Стратегия на ЕС за устойчиво развитие; както и в основните политики на ЕС в химическия сектор и Програмата за действие на Световната здравна организация за околната среда и здравето на децата. Средносрочните оценки на тези програми отчетоха постигнатия напредък, но поставиха силен акцент върху необходимостта от интензивна работа в бъдеще.

По време на наскоро състоялия се Европейски съвет, министрите на здравеопазването подчертаха нуждата от ранни действия, ползите от превантивни и предпазни мерки и необходимостта от разработване на инструменти, които да предизвестяват, предотвратяват и реагират на потенциални заплахи от новопоявяващи се и повтарящи се въпроси като нанотехнологиите, и да засилват ангажираността на съответните заинтересовани страни чрез партньорства в различни сектори на всички нива. Те също призоваха за информация относно решаващите фактори за околната среда с положителни въздействия върху здравето като биоразнообразна околна среда, немоторни превозни средства и жилищни условия.

Дейност

Ще постигнем целта си:

- като подобрим достъпа до информация за околната среда, здравето и химикалите, включително и по-нататъшното разработване на показатели, пространствени анализи и връзки със SEIS и GMES;
- като тестваме приложимостта на различни методически подходи, включително и биомониторинг, с цел оценяване едновременно на неблагоприятните и ползотворни влияния на замърсители (включително пластмаса, нарушаващи функциите на ендокринната система вещества, генно модифицирани култури за горива и фибри) в околната среда и екосистемите (включително атмосферния и стаен въздух, води и почви) върху функционирането на екосистемите и човешкото здраве и благополучие;
- като изследваме бремето от замърсители и химикали върху околната среда, включително времеви аспекти, социално-икономически статут и миграционна история;
- като осигуряваме принос за всички основни оценки на ЕАОС, включително SOER 2010 и Eureca 2012, регионални оценки както и за различни международни доклади и оценки като министерската конференция на ООН „Околна среда за Европа“;
- като изготвим доклад относно инициативата „Bradford-Hill“ за критерии на причинно-следствената връзка между околната среда и здравето;
- като си сътрудним с ключови партньори по отношение на значителни междуинституционални процеси в ЕС, както и по отношение на основни събития и срещи като министерската среща на СЗО и конференцията на Европейската асоциация по обществено здраве през 2009 г.; както и
- като подобрим инструментите за подпомагане на вземането на решения по отношение на справяне с неопределеностите, риска, незнанието както и предпазните мерки относно ключови екологични и здравни въпроси.

2.5 Морски дейности

Основната ни цел

Засилване на сътрудничеството и подкрепата за действията, свързани с информацията и данните в областта на политиката на ЕС за морските дейности и морската среда, които ще ни позволят да идентифицираме, използваме и преразгледаме икономическите данни за морските дейности, да изготвим оценки на морското териториално устройство и да си сътрудним с организации-източници с цел интегриране на приложимата информация за околната среда.

Анализ

Европейската морска политика и свързаният с околната среда стълб, Рамковата директива за морската стратегия, поставят основан на екосистемите подход в центъра на интегрирана политическа реакция по отношение на въпроси, свързани с океаните, морета и крайбрежни зони. Този подход взема предвид големия екологичен потенциал на европейските морски и крайбрежни системи при предоставянето на жизненоважни екологични услуги под нарастващия натиск от изменението на климата и интензификацията на различни и конкурентни икономически дейности (освен другото корабоплаване, риболов, енергетика, експлоатация на ресурси) в цялата европейска морска област.

За целите на интегрираните оценки са необходими нови и по-обхватни методи за мониторинг и анализи. Те ще стъпят върху започналото развитие на технологиите и информационните системи, като европейски атлас на моретата и специфичната подкрепа за Европейската мрежа за наблюдение и данни за морската среда (EMODNET) с връзките ѝ към раздела за морска среда в WISE и SEIS. Те ще помогнат за свързване на организациите-източници и ще осигурят онлайн общ достъп до необходимите данни с цел подпомагане на морското териториално устройство и докладването за състоянието на околната среда.

Дейност

Ще постигнем целта си:

- като създадем обща методика за многоизмерно (например дълбоководен морски ландшафт) и функционално (например енергиен потенциал, зони за убежище) картиране на европейските морета, което ще представлява принос към европейския атлас на моретата, ще осигури оценки

от пространствено значение и принос за морския модул на Информационната система за водите в Европа (WISE);

- като хармонизираме характеризирането на морското дъно и картирането на местообитанията съгласно съвместимите с EUNIS широкомащабно картиране и класификация;
- като изготвим анализи на отчетността на морските екосистеми във връзка с морските социално-икономически дейности;
- като допринесем за пространствената информационна платформа в WISE за откриване на данни, разглеждане и дискусии, свързани с Европейската мрежа за наблюдение и данни за морската среда (EMODNET);
- като осигурим морската част и подкрепим интегрирания подход в анотацията на въпроси по морската среда/морските дейности в SOER 2010 с акцент върху оценката на ефективността на политиките и практиките на морското териториално устройство;
- като допринасяме за оценяването на съответната морска политика като принос към съответните въпроси (например туризъм, транспорт), както и други регионални аспекти за двугодишния синтезиран доклад за напредъка „Хоризонт 2020 г.“, стратегията за Балтийския регион по време на шведското председателство през 2009 г. и испанското председателство през 2010 г.; както и
- като осигурим лесен достъп до доклади, данни, показатели и друга информация чрез центъра за данни на ЕАОС в областта на водите със свързаните с това аналитични инструменти.

2.6 Устойчиво потребление и производство, отпадъци

Основната ни цел

Подпомагане на глобалните, европейските и национални дейности по устойчиво потребление и производство, управление на ресурсите и отпадъците чрез укрепване на аналитичната база посредством разработването и използването на индикатори „Устойчиво потребление и производство“ (УПП) и други структурни показатели, анализ на жизнения цикъл, отчети на околната среда, интегрирани оценки, перспективи и сценарии, с акцент по-специално върху жилищните условия, храните, мобилността и туризма/отдиха.

Анализ

Все по-разпространено е схващането, че като европейци трябва да поемем отговорност за въздействията върху околната среда на нашите модели на потребление и производство в рамките на Европа и техните въздействия върху жизнения цикъл на околната среда в други части на света. Устойчивото управление на материалните ресурси и отпадъците е неразделна част от това.

Значимостта на устойчивото потребление и производство (УПП), включително и производството на отпадъци и използването на ресурси, е отразено в политическите приоритети и планове, по-конкретно в прегледа на Комисията на ООН по устойчиво развитие 2010–2011 на УПП и отпадъците, плана за действие на ЕС за устойчиво потребление и производство и устойчива индустриална политика, преразглеждането през 2010 г. на тематичните стратегии относно устойчивото използване на природни ресурси и превенция и рециклиране на отпадъци, други политики на ЕС по отношение на отпадъците, включително и преразглеждане на Рамковата директива за отпадъците и националните политики в областта на УПП, ресурсите и отпадъците. Също така е отразено във все по-голямото внимание на бизнеса към корпоративната социална отговорност, ефективността при използването на ресурси и системи за управление на околната среда, и засиления акцент върху моделите на устойчиво потребление в цяла Европа.

Дейност

Ще постигнем целта си:

- като осигуряваме и поддържаме показатели за устойчиво потребление и производство, отпадъци и ресурси чрез SEIS и центровете на Евростат за данни за околната среда;
- като подпомагаме прилагането на плана за действие на ЕС за УПП, европейските тематични стратегии,

националните политики в областта на УПП, световния „Процес от Маракеш“ за УПП и прегледа на Комисията на ООН по устойчиво развитие относно УПП чрез оценки на ефективността на политиката и интегрирани оценки на въздействията върху околната среда на производството и потреблението в Европа и други региони в света;

- като в тясно сътрудничество с Евростат, JRC, ОИСР и ООН укрепим усилията към по-нататъшно развитие на интегрирани отчети относно икономиката и околната среда;
- като изготвяме анализи на жизнения цикъл, наличието на ресурси и производителността, по-чисто производство и екологично ефективни продукти;
- като разработим перспективи и сценарии за устойчивото потребление и производство за Европа;
- като подпомагаме прилагането на рамковата директива за отпадъците и тематичната стратегия за превенция и рециклиране на отпадъците чрез анализи на различни потоци от отпадъци;
- като работим с бизнеса и малките и средни предприятия за обмен на опит и добри практики за устойчиви бизнес стратегии, корпоративна социална отговорност, Схемата на ЕС за екологично управление и одитиране (EMAS) и ролята на търговците на дребно;
- като укрепим работата по устойчивото производство и еко-иновациите в сътрудничество с ОИСР;
- като подпомагаме съседните държави в областта на УПП и потребностите им от информация за отпадъците, по-специално Средиземноморските страни в рамките на инициативата „Хоризонт 2020 г.“, и чрез сътрудничеството на ЕАОС със страните от Западните Балкани; както и
- като подобрим комуникацията с политици и потребители за начините на ограничаване на въздействията на потреблението върху околната среда и разработване на възможности за по-устойчиви продукти и производство.

2.7 Земеползване

Основната ни цел

Да информираме политиците, практикуващите и обществеността за това как нарастващата интензивност на ползването на пространствени и земни ресурси води до конфликти и потенциални необратими промени чрез една аналитична платформа за пространствен анализ, насочена към моделиране на земеползването, интегриране на социално-икономически статистични данни и информация с висока разрешаваща способност за земите, както и услуги по планиране с цел изучаването на процесите на урбанизация и земеползване.

Анализ

Новият Договор за ЕС от Лисабон подчертава факта, че за целите на устойчивото териториално устройство и многослойната система на управление на европейския континент е задължителен политически инструмент за координация, съгласуваност и сътрудничество. Първата програма за действие за прилагането на Териториалната програма на ЕС цели по-специално да разработи стабилна платформа на знания и оценки на състоянието, перспективите, тенденциите и политическите въздействия върху различни европейски територии.

През последното десетилетие Агенцията анализира конфликтите при ползването на пространствени и наземни ресурси в Европа и отбеляза, че те ще се задълбочат от урбанизацията, развитието на транспорта, смяната в приоритетите на земеделието, новите форми на туризъм, развиващите се амбиции на обществото свързани с мобилност и жилища, демографията и постоянните промени на териториалния ландшафт от изменението на климата, които излагат на риск екологичната и социална устойчивост.

Дейност

Ще постигнем целта си:

- като интегрираме всички приложими гео-пространствени набори от данни и информация на европейско ниво чрез SEIS, Inspire и центъра с данни за земеползването, включително и оперативна база данни за карти на шума и данни като част от прилагането на ReportNet съгласно директивата относно шума в околната среда;
- като работим с ESPON 2013 с цел дефиниране и тестване на нов набор от териториални показатели за подпомагане на териториалното устройство и разбирането на различните перспективи за развитие;
- като изготвяме оценки на европейското териториално устройство, като използваме съвременни техники за пространствен анализ, минали тенденции, краткосрочни прогнози, оценки за бъдещи периоди, анализ на политическата ефективност, включително и икономика на различните пътища, в партньорство по-специално с ГД „Регионална политика“, JRC и Евростат;
- като работим с Евростат, ООН и националните статистически служби, за да гарантираме, че отчетите под ръководството на ЕАОС за земята, водите и екосистемите ще се превърнат в световен стандарт в рамките на отчета на ООН за околната среда;
- като пълноценно използваме завършената през 2006 г. инвентаризация Corine земното покритие и свързаните с нея бази данни, по-специално информация с висока разрешаваща способност за запечатване на почвата;
- като подпомагаме развитието на наземните услуги на GMES и глобалните системи за наблюдение; както и
- като изготвяме избрани регионални и тематични оценки (например за градски, планински и селски области, туризъм, транспорт и картиране на шума, въздействия върху ерозията на почвите, определяне на цената на земята и поземлените данъци) и като предоставяме тези данни за SOER 2010 и Euresca 2012.

2.8 Земеделие и гори

Основната ни цел

Да предоставяне интегрирани анализи на тенденциите при земеползването в земеделието и горските стопанства чрез оценки на тяхното настоящо и бъдещо въздействие върху водите, почвите, качеството на въздуха, биоразнообразието и ландшафта. Това ще помогне за оценяване на въздействието на новите обществени потребности, демографските и технологични тенденции върху природната околна среда и за създаването на основа за оценяване на политиката и обратна връзка в съответните браншови и за околна среда политики.

Анализ

През следващите десетилетия използването на земеделските и горски земи в Европа за производството на изходен материал (храни, фураж, биомаса за енергетиката и за материални цели) ще става все по-интензивно. Това произтича от новото търсене, напредъка в технологиите (например, ензимно разграждане на целулозни материали, инженерство на хранителни свойства, отглеждане на култури включително и генно модифицирани организми и др.) и промени в земеделските практики. Горското стопанство и земеделието все повече допринасят за общото крайно потребление за сгради, енергетика и биоматериали, което води до по-голямо търсене на наличната земя. Ще нараснат очакваните въздействия от изменението на климата и преобразуването на земя за градски цели и за тези на сектора на услугите, което ще доведе до натиск върху ресурсите на водите и почвата, както и ще повлияе върху биоразнообразието, ландшафта и качеството на въздуха.

ЕАОС работи върху показатели „земеделие-околна среда“, разработи концепция за земеделски земи с висока природна стойност и изследва интегрирането на политиката, например във връзка с производството на биоенергия.

Дейност

Ще постигнем целта си:

- като интегрираме икономическите и биофизични модели и данни с цел оценка на факторите за въздействията върху околната среда на социално-икономическите тенденции за осигуряване на информация за дебатите на браншовата политика в земеделието, биоенергетиката и политиките по развитие на селските райони;
- като разширим свързаните със сектора набор от показатели, пространствени анализи и бази данни за земеделските практики и новите тенденции в земеползването, например комбинираното въздействие от производството на храни, фураж и биомаса върху водните ресурси, използването на торове и пестициди, методи за обработка на земята, помещения за отглеждане на животни, в сътрудничество със службите на Комисията и Програмата на ООН за околната среда;
- като изготвяме оценки на критични въпроси като въглеродния баланс, свързан с промените при земеползването в Европа както и по света, като изучаваме въздействията върху околната среда на чуждоземните видове и генно модифицираните култури, особено за бионенергия и фибри; и
- като подпомагаме усилията за разработване на отчети за околната среда и екосистемите, за анализиране на адаптирането към и смекчаването на изменението на климата и предоставянето на тези данни за оценките на ЕАОС, включително и Euresca 2012 и SOER 2010.

2.9 Енергетика

Основната ни цел

Да предоставим интегрирани оценки, анализи на това как промените в политиката и операциите в рамките на енергийния сектор допринасят за смекчаването на изменението на климата, повлияват на човешкото здраве и околната среда, на разходите и ползите, на напредъка към постигането на политическите цели и екологичната ефективност, подпомогнати от актуални данни, модели и показатели.

Анализ

Енергийната политика ще продължи да играе централна роля в борбата с изменението на климата, като в същото време гарантира сигурни доставки на енергия в Европа. Производството и потреблението на енергия, включително и възстановимата енергия като биоенергията, оказват значително влияние върху човешкото здраве и околната среда чрез емисиите на замърсители на въздуха, производството на отпадъци, щетите върху почвите, нефтените разливи и др. Европейската комисия в момента изготвя допълнителен законодателен пакет за политиките в енергетиката и изменението на климата, договорен през декември 2008 г., включително и дейностите за постигането на целите до 2020 г. за възстановима енергия, горива за пътен транспорт и енергийна ефективност, създаването на рамка за улавянето и съхранението на въглерод и разработването на демонстрационни инсталации. Полагат се по-нататъшни усилия за енергийна ефективност, намаляване търсенето на енергия, ускоряване създаването на истински вътрешен енергиен пазар, стимулиране изследванията и развитието на технологиите в областта на енергетиката и увеличаване на международното сътрудничество по енергийни въпроси. Европейските усилия в тази област са тясно свързани с тези от останалата част на света.

Дейност

Ще постигнем целта си:

- като разработим и поддържаме показатели и най-добри практики за енергетиката и околната среда въз основа на национални данни и информация, предоставени на ЕАОС, Международната агенция по енергетика, Програмата на ООН за околната среда, Евростат и други служби на Комисията;
- като оценим ограниченията, свързани с околната среда и ползите от технологиите за възстановима енергия, разгръщането на нови енергийни технологии и източници, включително биогорива и ползването на торфища, улавянето и съхранението на въглерод в сътрудничество с Европейската комисия, Програмата на ООН за околната среда и научноизследователските и бизнес среди;
- като редовно актуализираме енергийните и екологични показатели, включително и енергийните субсидии, както и входни данни за интегрираните оценки на ЕАОС; и
- като оценим натиска от производството и потреблението на енергия върху околната среда, включително енергийната ефективност и съобразени с потребностите политики, избор на горива, смекчаване изменението на климата/път към енергийна сигурност и разходите, ползите и компромисите от тези пътища, свързани с екологичните аспекти, като води и биоразнообразие.

2.10 Транспорт

Основната ни цел

Оценяване на въздействията на транспорта върху човешкото здраве и околната среда с помощта на показатели, модели и сценарии транспорт-околната среда. Това ще включва, освен другото, проследяване на напредъка към екологосъобразни политически цели за транспорт и стремеж за демонстрация на възможни нови решения за достъп и устойчива мобилност.

Анализ

Транспортът е неделима част от повечето дейности, които заедно сформират основата на националния брутен вътрешен продукт. Транспортираните обеми нарастват приблизително в паралел с икономиката и по този начин оказват влияние върху редица въпроси, свързани с околната среда, като най-ярките са изменението на климата, загубата на местообитанията, шумово и атмосферно замърсяване. Макар че ръстът на емисиите от парникови газове от транспортния сектор е намалял напоследък, прогнозите за бъдещето предвиждат значителен ръст, ако не се предприемат допълнителни мерки за смекчаване.

Следователно ЕС обмисля редица политики и мерки, като включване на авиацията в системата за търговия с емисии на ЕС; намаляване на емисиите на CO₂ от автомобилите; и схеми за таксуване на инфраструктурата. Все пак трябва да избягваме асоциирането на транспорта единствено с изменението на климата; пакетът за по-екологосъобразен транспорт е стъпка към разширяването на дискусиата.

До голяма степен развитието на транспортната политика е обусловено от целта за създаване на „устойчива транспортна система“, в центъра на която са достъпът и мобилността. Но все още тези термини не са в употреба и не улесняват подобренията на околната среда. В отговор на все по-амбициозните цели, свързани с емисиите на парникови газове, се появява необходимостта от разработване на специфични за отделните сектори цели. За да осигурят съпътстващи ползи, тези цели трябва също да обхващат всички основни аспекти (атмосферни емисии, шум, загуба на местообитания и др.) на „системата за устойчив транспорт“ и използването ѝ.

Дейност

Ще постигнем целта си:

- като поддържаме, развиваме и рационализираме транспортните и екологични показатели и като работим с Евростат, Международната транспортна федерация/ ОИСР и Европейската комисия, за да допълним събирането на данни от ЕАОС чрез партньорите на ЕМИНОС, по-специално в областите на оценка на шума от транспорт, земеползване и модели на транспорт на стоки;
- като предоставяме оценки въз основа на показатели на напредъка в транспортния сектор при включването на съображенията, свързани с околната среда, в политиките на сектора като принос за редовните интегрирани и пресечни оценки на ЕАОС;
- като анализираме приноса на трафика за качеството на въздуха и шума в европейските градове;
- като изготвим инвентаризация на емисиите от транспорта по географски принцип;
- като представяме информация за процеса на подобрене на екологичните характеристики на международния авиационен и морски транспорт и тяхното включване в режима след Киото относно смекчаването на изменението на климата чрез предоставяне на приложима информация с основен акцент върху емисиите на замърсители на въздуха и на парникови газове; както и
- като разработим сценарии за устойчива транспортна система, като изучаваме енергийната ефективност, устойчивата мобилност и достъп и едновременно с регионалното развитие чрез идентифициране и характеризирание на различни възможни мерки, технологични възможности, варианти за управление на търсенето и варианти за потребителско поведение в сътрудничество с транспортния сектор, JRC и службите на Европейската комисия.

Стратегическа област 3 Интегрирани оценки на околната среда

Нараства потребността от изготвяне или принос към оценките на околната среда на различни географски области в Европа, съседните страни и в световен план. Тези оценки са необходими, за да подпомогнат оформянето, подкрепата и оценката на напредъка на редица политически процеси. Нараства и потребността от включването на икономическа информация, перспективи за бъдещи периоди и отчитане на неопределеността. Увеличението на броя и многообразието на оценките обаче води до неефективност, дублиране и непоследователност, които могат да намалят тяхната ефективност.

Съгласно регулацията за създаването на ЕАОС трябва да публикува на всеки пет години доклад за състоянието и перспективите за околната среда в Европа. Следващият доклад следва да бъде публикуван през 2010 г. От нейното основаване ЕАОС е публикувала също така и четири общоевропейски оценки, които обхващат държавите от Източна Европа, Централна Азия и Кавказ, две с фокус върху Средиземноморието и две за Арктика. В допълнение обръщаме все по-голямо внимание върху разработването на сценарии и проучвания за бъдещи периоди, икономически оценки и исторически анализи по екологични и здравни въпроси с цел подобряване на разработването на политики и вземането на решения при условия на висока степен на несигурност и сложност.

През следващите пет години ЕАОС ще представи своя основен петгодишен доклад и оценка и заедно с партньорите си ще разработи и допринесе за други регионални, общоевропейски и глобални оценки. Също така ще има за цел да осигури здрава основа за програмата за действие на ЕС в областта на околната среда.

За да се гарантира, че тези оценки подпомагат процесите на вземане на решения и разработването на политики, ще бъде поставен все по-силен акцент върху четири елемента:

- интегриран анализ на политиката в областта на околната среда и оценки на националните и регионални политики и дейности за опазване на околната среда, например в транспорта и инфраструктурата, земеделието (биотехнологии и трансгенни организми), енергетика и промишленост (устойчиво производство и потребление и нанотехнологии) и финанси (застраховане), както и търговия (разпространение);
- вземането на решение при условията на риск, несигурност и сложност и използването на инструменти за подпомагането на решенията;
- предоставяне на повече социални и икономически анализи, които да подпомогнат включването на взаимовръзката с околната среда в основната тенденция на общественото мислене; както и
- засилване на използването на сценарии и други прогнозни методи за подпомагане на развитието на устойчиво бъдеще.

Тези дейности по настоящата стратегическа област са групирани по пет теми:

- **Интегрирана оценка на околната среда**
- **Регионална и глобална оценка**
- **Подпомагане на вземането на решения**
- **Икономика**
- **Стратегически перспективи**

3.1 Интегрирана оценка на околната среда

Основната ни цел

Да разработим, публикуваме и представим авангарден доклад през 2010 г. за състоянието и перспективите за околната среда в Европа и създаване на дългосрочна стратегия с нашите мрежи и партньори за координация на бъдещите глобални, регионални, тематични и браншови оценки и доклади.

Анализ

ЕАОС има задачата „да публикува доклад за състоянието, тенденциите и перспективите за околната среда на всеки пет години, допълнен от индикаторни доклади по определени въпроси“ (член 2 от регулацията създаваща ЕАОС). Следващият доклад за състоянието и перспективите за околната среда ще бъде публикуван през 2010 г.

Водещите петгодишни доклади на ЕАОС осигуряват стратегически отчет на настоящето и напредничава оценка на бъдещето на околната среда в контекста на устойчивостта в държавите-членки на ЕС, страните кандидатки и потенциалните страни кандидатки. Докладите допринасят за изготвянето на свързаната с околната среда политика на европейско ниво, оценката на програмите за действие и стратегиите на ЕС в областта на околната среда и определянето на бъдещия дневен ред.

SOER 2010 ще бъде в състояние да допринесе за това оценката на Шестата програма за действие в областта на околната среда и съответните части на стратегията на ЕС за устойчиво развитие да осигурят перспектива за всяка следваща програма чрез тенденции и прогнози за бъдещи периоди и нововъзникващи въпроси.

Като се вземе предвид широкият интерес към SOER 2010, ще бъдат създадени диференцирани продукти и мултимедия, които да подхождат на различни групи, включително и оценки по тематични въпроси и на национално ниво.

В началото на новата стратегия ще бъде приета нова подобрена гледна точка към оценките, което ще улесни ЕАОС при изпълнение на задължението ѝ по отношение на основния петгодишен доклад и при последователната, ефективна и ефикасна реакция на множеството искания.

Дейност

Ще постигнем целта си:

- като координираме приноса в рамките на различни тематични дейности, SEIS и основния набор от показатели в Европа (включително и управляваните от Евростат) с цел изготвянето на интегрирана оценка на околната среда въз основа на тематични индикатори, посветена на тенденциите и перспективите на околната среда в Европа;
- като управляваме насочен към отделните страни процес за изготвяне на анализи за страните и карта с отбелязаните резултати, и въз основа на това изготвим насочена към познанията сравнителна оценка за действията, ситуацията и реакциите на държавно ниво;
- като подобрим комуникацията и разпространението на оценката чрез мултимедийна, лесна за ползване многоезична информация;
- като изготвим насочена към бъдещето пресечна интегрирана оценка на свързаните с околната среда въпроси, която ще разгледа как, от гледна точка на устойчивостта, може да се развие взаимодействието между екологични въпроси и европейски и световни социално-икономически събития според различни реалистични сценарии и как те могат да въздействат върху Европа, нейните съседи и други части на света;
- като разработим дългосрочна стратегия за интегрирани оценки на околната среда в региона, която обхваща текущия петгодишен отчетен цикъл, и потребностите от други регионални, глобални оценки и такива, ориентирани към конкретни въпроси.

3.2 Регионална и глобална оценка

Основната ни цел

Планиране, подготовка, принос за изготвянето на регионални оценки в подкрепа на различни политики и политически процеси съгласно дългосрочната стратегия на ЕАОС за интегрирани оценки и петгодишното отчитане.

Анализ

Общи географски и екологични модели характеризират специфични области в Европа, като например крайбрежните райони или планинските вериги. От една страна, те отговарят на реалността в многообразието на европейския ландшафт, а от друга — на някои форми на целеви процеси и политики или по-общо териториално сближаване. Анализът на екологичния статут на тези многообразни области, като крайбрежни, градски, селски, планински зони, се корени в специфичните социално-икономически характеристики на различните зони и настоящите и исторически модели на земеползване. Това води до важни последици, като много политики и сценарии за вземане на решения трябва да разгледат широк кръг от взаимодействия; например градските области плъзват към селските; въздействието на урбанизацията в крайбрежните райони върху екосистемните услуги; ролята на планинското земеделие при поддържането на земеделските земи с висока природна стойност. ЕАОС е ангажирана в изготвянето на редица регионални оценки и процеси по докладване във връзка със състоянието на околната среда.

Примерите включват работа по Европейската политика за съседните страни и стратегията за Централна Азия; координацията и изготвянето на карта с резултати в контекста на процеса „Хоризонт 2020 г.“ за Средиземноморието с цел измерване на напредъка въз основа на договорен набор от показатели; глобалната оценка на Общото събрание на ООН на оценките с цел развиване на процес на редовно оценяване на морската околна среда и оценки за Арктика и ключови екосистеми, като блатата и високопланинските области.

Дейност

Ще постигнем целта си:

- като осигуряваме връзки и лесен достъп до SEIS, Reportnet и различни инструменти за изготвяне на интегрирани оценки с цел да улесним по-широката общественост да се възползва пълноценно от тези разработки;
- като си сътрудним със Средиземноморската програма за действие, Евростат и други партньори с цел организиране на процеса по редовно докладване по „Хоризонт 2020 г.“, публикуване на петгодишни и двугодишни доклади за околната среда в Средиземноморието;
- като планираме и подготвим петия общоевропейски доклад за оценка;
- като участваме в оценката на Общото събрание на ООН на оценките за морската околна среда, глобалната перспектива за околната среда към Програмата за околната среда на ООН, други дейности по ранното предупреждение и оценка към Програмата на ООН за околната среда и други оценки на ООН чрез експертни групи и председателство на панели;
- като идентифицираме потребностите и изготвим специфични специално изготвени за целта оценки за състоянието на околната среда на Арктика;
- като идентифицираме потребностите и разработим съответните оценки в подкрепа на политиките за сближаване, териториалното устройство и областите, определени спрямо тяхната значимост за околната среда, (например, брегове, вътрешни морета, градски, селски и планински области); както и
- като подобрим комуникацията и разпространението относно значимостта и основата на интегрираната оценка чрез мултимедийна, лесна за ползване многоезична информация.

3.3 Подпомагане на вземането на решения

Основната ни цел

Насърчаване на по-доброто и по-широко прието разбиране на изводите на науката за системите, многопричинността, неопределеността и източниците на знание, за да се подпомогне навременното, ангажирано, стабилно и адаптивно вземане на решения.

Анализ

Нараства научната ясна представа, че темите, свързани с околната среда, екологията и здравето, са по-сложни, многопричинни и взаимосвързани, отколкото се е смятало преди. Науката за системите, нелинейната динамика и праговите явления са характерни за много екологични и здравни въпроси, като: изменението на климата; четирите приоритетни болести и увреждания в плана за действие на ЕС в областта на околната среда и здравето; здравето на екосистемите; и загубата на биоразнообразието. Навременната реакция на правителствата, а и все повече на гражданското общество, по отношение на смущенията в подобни сложни екологични и биологични системи включва предприемането на действия по отношение на компонентите с по-ниска устойчивост и понякога различни типове доказателства (например местни знания, приложими знания вместо прецизни данни), ако трябва да бъде постигнато предотвратяване на вредата чрез предпазни мерки. Подобни решения следва да се вземат в контекста на по-обширната база от знания, която отчасти е резултат от участието на обществеността, подпомогната от нарастващата осведоменост за ефективността и последствията от предишни действия или бездействие по отношение на нововъзникващи въпроси и ранни предупреждения.

Все повече признание се отдава на участието на обществеността и заинтересованите страни като компонент на ефективното вземане на решения по въпроси, които възникват от комплексни системи като: управлението на речните басейни; стратегическа оценка на въздействието; адаптиране към изменението на климата; управление на земите; опазване на природата; териториално устройство; развитие на стратегически перспективи; обусловено от търсенето управление на транспорта, водите, енергетиката и използването на ресурси; и непрофесионалният мониторинг на измененията на околната среда.

Дейност

Ще постигнем целта си:

- като изготвим ретроспективни анализи на вземането на решения относно околната среда в миналото (например „Закъснели поуки от ранни предупреждения“, том 2), за да се осигури по-добра база от знания, чрез които да се идентифицират и приложат бъдещи навременни, стабилни и адаптивни политически действия;
- като поощряваме дългосрочния мониторинг на параметри, които се променят изненадващо, с цел по-доброто прогнозиране на смущения в биологичните и здравни системи;
- като изследваме различни методи за постигане на ефективно участие на обществеността в идентифицирането и управлението на нововъзникващи екологични и здравни въпроси;
- като разработваме и използваме инструменти за подпомагане на решенията в ключови области, като изменението на климата, адаптирането, оценяването на екосистемите и оценки на уязвимостта;
- като анализираме и помагаме за хармонизирането на по-прозрачни подходи за оценяване на научни и други форми на знания, като местни знания, и да се подпомага по-широката употреба на предпазния принцип;
- като се подобрява и опростява терминологията, използвана за характеризиране на причинно-следствените връзки и неясноти в екологичните и биологични системи, чрез насърчаване на широкомащабното приемане на тази терминология;
- като развием с партньорите си по-добро разбиране на типовете юриспруденция, които правилно ще отразяват потребностите на околната среда; както и
- като подобрим осведомеността по тези въпроси чрез семинари с широк кръг заинтересовани страни.

3.4 Икономика

Основната ни цел

Подпомагане и предоставяне на интегриран икономически анализ, включващ моделиране през теми (биоразнообразие, изменение на климата, морска среда, териториално устройство, околна среда и здраве) и движещите фактори (земеделие, транспорт, (био)енергетика), с фокус върху цената на политиката на бездействие, цената на мерките, ползите от подобреното качество на околната среда и екосистемните услуги и ролята и въздействието на пазарните инструменти и реформата на екологичния данък. Поддържането на хранилища с данни ще бъде в центъра на тези дейности.

Анализ

Все по-голямо внимание се обръща на икономическите щети и загубата на благосъстоянието в случай на неадекватни действия или бездействие. В същото време политиките и мерките трябва да водят до ефективни решения с минимални разходи. Икономическият компонент на анализа и оценките на околната среда става все по-застъпен, както е отразено в по-нататъшното развитие на методи като ex-ante цена на политическото бездействие, оценки на въздействието и интегриран анализ, както и оценки ex-post.. Пазарните инструменти получават все по-голямо признание като потенциални инструменти за спестяване на разходи, а реформата на екологичния данък цели да постигне компромис между екологични, фискални и социални цели.

Дейност

Ще постигнем целта си:

- като още повече развием събирането на данни и оценки за икономическите последици на действията и липсата на действия;
- като разработим интегриран анализ на икономическите фактори и екологичните проблеми и политически инструменти;
- като изготвим инвентаризация и оценки на ролята на пазарно-ориентираните решения и реформите на екологичния данък;
- като извършим оценки, свързани с цената на бездействието, на пазарните и непазарните щети върху екосистемните услуги и човешкото благосъстояние като принос за европейските програми за оценка на околната среда;
- като изготвим интегрирани анализи на екологичните последици и ефективността на ресурсите на основните движещи фактори и на решенията с фокус върху пазарно-ориентираните подходи, като пазари за намаления на емисии на парникови газове и екологично данъчно облагане;
- като изготвим анализ на реформата на екологичния данък в отговор на дългосрочния устойчив компромис на екологични, икономически/ фискални и социални цели; както и
- като доразвием методологии, включително прехвърлянето на ползи, за увеличаване на резултатите от практически изследвания на непазарни оценки и оценка при отчитане на земите и екосистемите.

3.5 Стратегически перспективи

Основната ни цел

Подпомагане на разширяването на вземането на стратегически решения сред основните клиенти и партньори на ЕАОС, чрез по-нататъшно изготвяне на оценки въз основа на сценарии в специфични области, като насочения към бъдещи периоди компонент на основните оценки на ЕАОС, насърчаване на дейностите по изграждане на капацитет и подобряване на използването на съществуващите процеси, информация и методи за осигуряване на специално пригодени за потребителите възможности за бъдещето.

Анализ

Нараства признанието на значимостта на бъдещите изследвания и особено сценариите при вземането на решения, тъй като сложността, повишеният риск и неяснотата на екологичните проблеми сами по себе си стават все по-очевидни.

През първите години от работата си ЕАОС съсредоточи усилията си в тази област върху интегрирането на прогнозите в основните си оценки, които обхващат ЕС (SOER) и разглеждането на прилагането на политиката на Общността в областта на околната среда чрез обзорен анализ в светлината на поставените цели. След представения през 1999 г. анализ, петгодишния доклад за състоянието и перспективите и изменената Регулация, възникна искането ЕАОС да включи в оценките си компонент, засягащ бъдещи периоди.

Впоследствие работата на ЕАОС бе разширена отвъд докладите SOER в посока на тематични области и отвъд съществуващото законодателство и границите на Европа. По време на действието на последната стратегия основното количество работа се състоеше в широкообхватни процеси на оценка, включени в петгодишния доклад за състоянието и перспективите от 2005 г. и за конференцията „Околна среда за Европа“ в Белград от 2007 г. В допълнение, принос бе осъществен към процеса на преглед на глобалната перспектива пред околната среда към Програмата на ООН за околната среда. Освен това чрез високо оценената работа по сценариите PRELUDE широко се демонстрира потенциалът на сценариите за рамкиране на проблеми в ранните етапи на политическия цикъл и начин за въвеждане на стратегическо мислене при изготвянето на политиките.

Дейност

Ще постигнем целта си:

- като продължим да подпомагаме текущите процеси на оценяване от ЕАОС и особено бъдещия анализ за SOER 2010 и за оценката на европейските екосистеми (Eureca 2012);
- като насърчаваме използването на сценарии и техники за краткосрочни прогнози при взимането на стратегически решения чрез разработване на насоки, най-добри практики и уеб-базирани инструменти за обучение;
- като стартираме нови оценки с прогнози/сценарии в специфични области, региони и теми;
- като продължим да изследваме настоящите въздействия на използването и ефективността на сценариите при взимането на стратегически решения в областта на околната среда;
- като допълнително разработим информационни системи чрез SEIS за прогнозна информация и като разработим по-добри, специално създадени инструменти за управление на прогнозна информация; както и
- като укрепим сътрудничеството със страни и други основни участници в тази област (например ГД „Околна среда“, JRC, Евростат) с цел сформирание на стратегически партньорства със съответните центрове за знания и научноизследователски програми с цел да се насърчи изграждането на капацитет, подобряването на методически подходи и тяхното разширяване към бизнеса и неправителствените организации, когато това е приложимо.

Стратегическа област 4 Информационни услуги и комуникации

Значително нарасна търсенето на лесно разбираема, актуална информация дори и по време на действието на стратегията за периода 2004–2008 г. Това търсене идва едновременно от политиците и от европейските граждани, които все повече искат да видят пълна прозрачност по отношение на информацията, предоставяна от обществените органи. Заедно с това развитие бързата еволюция в новите информационни технологии ни осигурява инструменти за по-ефективна комуникация.

През следващите пет години ЕАОС ще се стреми да предостави на европейските политици и граждани независимата информация, от която имат нужда, за да направят информиран избор относно околната среда, както и да повиши осведомеността по отношение на околната среда, като представи посланията си по прозрачен, разбираем начин на възможно най-широката публика.

Информационните услуги и комуникации на ЕАОС са подпомогнати от множество инициативи в цяла Европа, които призовават ЕАОС да осигури подкрепа, включително и Общата информационна система за околната среда (SEIS), директивата Inspire относно предоставянето на пространствена информация, конвенцията от Орхус относно достъпа до информация за околната среда и GMES — техническия символ на ЕС, целящ подобряването на интеграцията на мониторинга базиран на данни от първоизточника и от пространството.

По време на действието на Стратегията ЕАОС цели да превърне уебсайта си в световно признат портал за осигуряване на навременна и уместна екологична информация за състоянието и перспективите на околната среда на Европа. Целта е да се представят продукти и услуги с висока степен на яснота, използваемост и последователност на посланията за многоезичната потребителска общност на ЕАОС.

Уеб-страниците ще се превърнат от източник на документи в интерактивен уебсайт и портал, който подпомага двупосочната комуникация и може да бъде ефективно средство за подпомагане подобряването на качеството и разпространението на образователнието за, околната среда.

Ще продължим да се фокусираме върху редовното изготвяне на новини за Интернет страниците и върху възможно най-пълноценното използване на мултимедийни техники за постигане на максимален обхват и въздействие на посланията на ЕАОС.

Работата в тази стратегическа област ще бъде по две теми:

- **Общата информационна система за околната среда (SEIS)**
- **Комуникации**

4.1 Разпределена информационна система за околната среда

Основната ни цел

Модернизиране на настоящите системи за докладване в посока на мрежа от децентрализирани системи, която да осигурява онлайн достъп до данни, управлявани възможно най-близо до източника, и да подобри качеството и навременното осигуряване на информация. ЕАОС и ЕМИНОС ще работят заедно с Европейската комисия и други международни заинтересовани страни за реализирането на системата. ЕАОС ще постигне това като доразвие системите и инструментите, разработени за целите на докладването (Reportnet), нововъзникващите инициативи, свързани с електронното правителство, инфраструктурата за пространствена информация в Европа (Inspire), GMES, Глобално наблюдение на Земята (GEO) и Глобалната система за наблюдение на Земята (GEOSS).

Анализ

През февруари 2008 г. Европейската комисия прие Съобщение, с което предлага да се подобрят, модернизират и рационализират настоящите информационни системи за околната среда, като се създаде европейска разпределена информационна система за околната среда (SEIS).

SEIS е разпределена, интегрирана, уеб-базирана информационна система въз основа на мрежа на обществени източници на информация, която споделя данни и информация за околната среда. Изградена е върху съществуваща електронна инфраструктура, системи и услуги в държавите-членки и институциите на ЕС, по-специално тези на ЕАОС и ЕМИНОС.

Системата цели да свърже по-добре всички налични потоци от данни и информация, свързани с политиките и законодателството на ЕС в областта на околната среда, включително и реализирането на инфраструктурата за пространствена информация в Европа Inspire и други данни и наблюдения в реално време, свързани с нововъзникващи приоритети в околната среда и услуги на GMES. Тя ще осигури лесно достъпна информация на политици, както и на граждани. Основното предизвикателство ще бъде разработването на SEIS като платформа, която може да бъде използвана за двупосочна комуникация за околната среда, именно като улеснява потребителите да публикуват и споделят своята информация с другите от местно до глобално ниво.

Дейност

Ще постигнем целта си:

- като работим заедно с ЕМИНОС, Европейската комисия (основно чрез групата на четирите и десетте центъра за данни за околната среда) и

европейските тематични центрове на ЕАОС за реализиране на тази разпределена система за споделяне на информация от местно до глобално ниво въз основа на оперативна съвместимост;

- като прогресивно адаптираме Reportnet като един инструмент за подпомагане на предложената ревизирана директива за стандартизирано докладване и за ускоряване на процеса на достъп до онлайн данни;
- като се съсредоточим върху управлението на данни в Европа, включително и рационализиране на приоритетните потоци данни с ЕМИНОС, координация на компонента данни от първоизточника на GMES и управление на петте тематични центъра с данни за околната среда с цел предлагане на богати европейски бази с данни за околната среда в подходящи формати за различните потребители;
- като доразвием нашата инфраструктура за пространствени данни съгласно предстоящото прилагане на правилата на Inspire, което ще се превърне в гръбнака на SEIS;
- като разработим приложения и услуги, свързани с въздушен, морски и наземен мониторинг и наблюдения на околната среда, като се използва подобрен базиран на данни от първоизточника и пространството мониторинг от GMES и GEO/GEOSS;
- като осигурим поддръжка и управление на системата с висококачествени услуги с данни и информация 24/7; както и
- като непрекъснато подобряваме сайта на ЕАОС като основен портал за предоставяне на навременна и приложима информация за околната среда в Европа;

4.2 Комуникации

Основната ни цел

Обслужване на основните целеви групи европейски политици и влиятелни фактори, докато междувременно достигаме до колкото се може по-широка публика, като работим в тясно сътрудничество с нашите институционални мрежи в цяла Европа и с международни и национални медии; като насърчаваме стратегическите послания на ЕАОС по проактивен, отзивчив начин с цел да се допринесе за политическите и обществени програми; като разработим повече образователни материали за околната среда за европейските граждани; като установим ефективна двупосочна комуникация; като се ангажираме в диалога с целеви групи, за да разберем техните информационни потребности; и като предоставяме подходящата информация в подходящия момент, така че да окаже максимално въздействие.

Анализ

Нашата комуникационна стратегия е развиващ се документ, изготвен, за да осигури независима информация за европейските политици и граждани, от която имат нужда, за да направят информирани избори относно околната среда; да повиши осведомеността относно околната среда, като предаде посланията ни по прозрачен, разбираем начин на възможно най-широка публика; да повиши осведомеността за значимостта на образованието в областта на околната среда в цяла Европа; и да увеличи популярността на Агенцията и нейната мрежа като ключов източник на навременна, целева, приложима и надеждна информация за околната среда в Европа.

Дейност

Ще постигнем целта си:

- като адаптираме резултатите от своята дейност за многобройни цели и публикации и като използваме различни канали за представянето им;
- като отговаряме на търсенето на кратки, лесни за четене презентации на основните послания на нашите резултати, общо изискване на всичките ни целеви групи, едновременно професионалисти и общо практикуващи;
- като инвестираме в мултимедийното съдържание на нашия сайт, така че да стане световно признат портал за навременна и приложима информация за околната среда по отношение на състоянието и перспективите пред околната среда в Европа;
- като включим комуникационни инициативи в програмите за околната среда на Европейската комисия и Европейския парламент, действащото председателство на Съвета на министрите и обществените интереси на различни региони в Европа;
- като разширим обхвата си, за да покрием повече сектори, ангажирани в изготвянето на политики, изследвания и образование в областта на околната среда, както и като отговаряме на нуждите им от информация за околната среда, когато е възможно;
- като укрепим и разширим медийната си мрежа и като я използваме за увеличаване на въздействието на посланията ни и повишаване на популярността на Агенцията като ключов източник на информация за околната среда;
- като изградим цялостна комуникационна програма в Агенцията, която насърчава силната вътрешна комуникация и комуникационното обучение за служителите на ЕАОС;
- като прилагаме по-добре насочен медиен подход, като избираме медии, с които искаме да работим в зависимост от посланията, които искаме да предадем и целевата група, която желаем да достигнем;
- като създадем специални образователни интернет-базираны материали;
- като укрепваме комуникацията с по-младите групи чрез адаптиране на основните послания на ЕАОС за различните продукции, подходящи за деца и по-широки образователни цели; както и
- като наблюдаваме ефективността на дейностите си с цел да осигурим двупосочна комуникация и диалог.

Бюджетна прогноза

Бюджет			
Година	Основно финансиране от ЕС	Принос на страни не-членки на ЕС	Общ бюджет
2009	34 560 000	5 067 000	39 627 000
2010	35 251 000	5 101 173	40 352 173
2011	35 956 020	5 135 976	41 091 996
2012	36 675 140	5 171 415	41 846 555
2013	37 408 643	5 207 500	42 616 144

Персонал	
Година	Общ брой на персонал
2009	178
2010	183
2011	183
2012	183
2013	183

Заложени условия и постановки в бюджета

- 2% увеличение на основното финансиране от ЕС.
- Общият бюджет не включва отделените приходи от други ГД: те включват GMES 3 милиона евро (2009–2012 г.) и ENP 5 милиона евро (2009–2012 г.).
- 5 допълнителни договорно наети служители за GMES са включени за периода 2010–2013 г.

Европейска агенция за околната среда

Стратегия на ЕАОС за 2009–2013
Многогодишна работна програма

Люксембург: Служба за официални публикации на Европейските общности

2009 г. — 42 стр. — 21 x 29.7 cm

ISBN 978-92-9213-027-5

DOI 10.2800/18521

European Environment Agency
Kongens Nytorv 6
1050 Copenhagen K
Denmark

Тел.: +45 33 36 71 00
Факс: +45 33 36 71 99

Интернет адрес: eea.europa.eu
Запитвания: eea.europa.eu/enquiries

